Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го КВІТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 14, 1978 No. 83. VOL. LXXXV.

ГУБЕРНАТОР МІННЕСОТИ ГОСТИВ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ



Представники молоді парафії св. Константина в Міннеаполісі з губернатором Міннесоти д-ром Руді Перчічом.

Міннеаполіс, Мінн. (Н. Н.) — Вже довший час при українській католицькій парафії св. Константина, де парохом є о. прелат д-р Степан Кнап, успішно працює організація молоді. Під опікою окремого парафіяльного Комітету, очолюваного д-ром Михайлом Козаком, молоде покоління розгорнуло широко закроєну працю для добра церкви і української спільноти. Основним завданням цієї молоді є вчитися працювати в громаді і активною участю в імпрезах давати свій вклад в розбудову нашого релігійного і громадського життя.

Для поширення знання про обряд і культурну спадщину українського народу вже шостий рік друкується квартальник „Тризуб''. Цей сорокхсторінковий журнал має багато читачів і своїм. змістом здобув признання у своїх і чужих. Для вивчення і обзнайомлення наших співгромадян з багатою культурою наших предків, вже п'ять років розгортає працю танцювальний ансамбль „Троянди'' під керівництвом Славки Павлишин Гелегер і недавно організована капеля бандуристів, інструктором якої є Галя Гайова.

Завдяки великій особистій посвяті і наполегливій праці ці молоді ентузіясти українського народного мистецтва зробили широ-

(Закінчення на ст. 5-ій)

Володимир Гетьманський вибраний на голову Округи УНС в Бостоні

Бостон, Масс. — В суботу, 1-го квітня 1978 р., відбулися тут річні збори Окружного Комітету Відділів УНС в церковній залі української католицької церкви Царя Христа. Голова Василь Міґован попросив о. Петра Огірка, місцевого пароха, відмовити молитву, після чого п. Міґован привітав делеґатів з Відділів Округи та п-і Марію Душник, заступницю гол предсідника УНС. Вибрано президію для переведення зборів у складі д-ра Івана Дідюка, , як голову, та Володимира Гетьманського, як секретаря. П. Гетьманський відчитав протокол з двох останніх зборів Округи.



Володимир Гетманський

Голова п. Міґован у своєму звіті дякував всім, що співпрацювали з ним під час останніх місяців у всіх діяннях Округи, особливо тим, які допомогли Окрузі осягнути квоту нових членів на 101 відсоток. Останньої осени, коли головна радна УНС д-р Анна Чопек і довголітня голова Бостонського Окружного Комітету зрезиґнувала з головства Округи з огляду на переїзд до Нового Мехі-

(Закінчення зі ст. 5-ої)

В Ню Йорку відзначать 40-річчя Євгена Коновальця

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку, Метрополітальний Відділ УККА, влаштовує, для відмічення 40-річчя з дня геройської смерти основника і провідника ОУН полк. Євгена Коновальця, великий панель в п'ятницю, 5-го травня ц. р. о год. 7.30 вечором у великій залі Українського Народного Дому при 2-ій евеню. У панелі братимуть участь: полк. Юрій Артюшенко — „Євген Коновалець — полковник Січових Стрільців та Українські Визвольні Змагання"; ред. Ярослав Гайвас — „Євген Коновалець — основоположник УВО і провідник ОУН", д-р Микола Климишин — „Євген Коновалець — націоналіст-революціонер"; мґр Володимир Микула — „Євген Коновалець і сучасний рух спротиву в Україні"; студент Юрій Яримович — „Євген Коновалець і українське молоде покоління в діяспорі". Модератором панелю буде д-р Аскольд Лозинський. КОУАО надіється, що у цій першій імпрезі відзначення 40-річчя смерти полк. Є. Коновальця візьме численну участь українська громада Ню Йорку і околиць.

Помер Ярослав Паливода, пластовий діяч

З Бавнд Бруку повідомляють, що в середу, 12-го квітня 1978 р. помер на 45-му році життя після довгої й тяжкої недуги, відомий і всіма люблений пластун бл. п. Ярослав Паливода, син проф. Івана Паливоди. Покійний належав до пластового куреня „Сіроманці". Панахида буде відправлена в п'ятницю, 14-го квітня, о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Конрой при 21-ій Е. 2-га вулиця в Бавнд Бруку, а похорони заповіджені на суботу, 15-го квітня о год. 9:30 рано в церкві-пам'ятнику, а опісля на цвинтарі св. ап. Андрія в Бавнд Бруку.

КАРТЕР ОПРИЛЮДНИВ ПРОГРАМУ БОРОТЬБИ З ІНФЛЯЦІЄЮ

Вашінґтон. — Президент Джіммі Картер у вівторок, 11-го квітня, оприлюднив програму Білого Дому щодо поборювання інфляції, закликаючи приватні фірми, робітничі спілки і всіх громадян ЗСА підтримати федеральний уряд у тій боротьбі.

У промові на річній конференції Американського товариства редакторів газет, що її передавано на телебаченні та по радіо, Президент поінформував, що Уряд дасть приклад країні тим, що буде встановлена 5.5-відсоткова верхня межа на цьогорічні підвишки в заробітних платнях федеральних урядовців і членів збройних сил,які сподівалися 6-відсоткової підвишки. Він також попередив, що накладе вето на будь-який законопроєкт, якщо вважатиме, що він матиме інфляційні наслідки. Проте, президент Картер противиться встановленню загальної примусової контролі над цінами і платнями, хіба у випадку такої наглої потреби, як війна. Він вважає, що примусова контроля була б „контрпродуктивна'', але зазначив, що уряд неспроможний самочинно побороти інфляцію, а потребує активної співпраці приватного сектора американської економіки, профспілок та всіх громадян. Рівень інфляції зріс до 7 відсотків протягом минулого року; рік раніше цей рівень виносив 6 відсотків.

Найповажнішими економічними проблемами країни Президент вважає дальші надмірні імпорти нафти і швидкий зріст в інфляційній стопі. Ці проблеми дуже припинюють економічний розвиток ЗСА і спричинюються до зменшення вартости американського доляра на світових ринках — сказав Президент. Рівночасно він повідомив, що призначив Роберта С. Стравса, спеціяльного дорадника Білого Дому в ділянці міжнародної торгівлі, на додатковий пост спеціяльного дорадника для боротьби з інфляцією, який співпрацюватиме з членами кабінету в цьому напрямі.

Відносно специфічних заходів поборювання інфляції Президент повідомив, що накладе вето на законопроєкти, які могли б спричинити підвишку в державному дефіциті на 1979-ий бюджетовий рік, який розпочинається 1-го жовтня цього року. Білий Дім вважає, що дефіцит не може перевищити 61-го більйона долярів. Готовий він накласти вето на законопроєкт, який пропонує надмірну допомогу для сільсько-господарського сектора. Президент знову закликав Конгрес схвалити енерґетичну програму Білого Дому, представлену майже рік тому, бо вважає, що ця програма не тільки причиниться до частинної ліквідації енерґетичної проблеми, але також до послаблення інфляції.

Звертаючись до робітників Америки, президент Картер закликав їх погодитися на нижчі підвишки в заробітних платнях, вказуючи, що в заміну вони можуть сподіватися, що ціни на різні продукти та послуги не виявлятимуть таких надмірних підвишок.

Після промови Президент відповів на запити редакторів газет, які стосувалися різних і не тільки економічних справ. Він заявив, що старання ЗСА в справі пошанування прав людини в цілому світі спричинилось до того, що сьогодні вже мабуть нема такого державного лідера, який не застановлявся б над питанням стану тих прав у його країні у порівнянні до міжнародного стандарту.

Відносно нового договору зі Совєтським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ), президент Картер твердив, що „зроблено великий прогрес'' та що заіснувала можливість, що пощастить також дійти до порозуміння відносно припинення всіх нуклеарних випробувань-вибухів, тобто не тільки для військових, але також мирних цілей.

Президент теж надіється, що пощастить незабаром встановити „нормальні дипломатичні зв'язки'' з комуністичним Китаєм, але зазначив, що ні Вашінґтон, ані Пекін „не спішаться'': Він не згадав нічого про те, чи Америка продовжуватиме свої дотеперішні зв'язки з Націоналістичним Китаєм (Тайваном), але зазначив, що в Пекіні, як теж на Тайвані панує переконання, що „існує тільки один Китай'', додаючи, що ЗСА визнають цей принцип.

Відносно його кандидатури на другу 4-річну каденцію президент Картер сказав, що ще не застановлявся над тим питанням. Він рівнож сказав, що не прикладає великої уваги фактові, що його популярність серед американського загалу значно зменшилася, бо вважає, що його уряд веде правильну політику, а важких проблем не можна розв'язати в порівняльно короткому часі від початку його президентури.

Клюб Старших Віком у Детройті відбув збори

Детройт (Є. К.) — Клюб Старших Віком, зорганізований тут при Т-ві „Самопоміч'' існує вже довгі роки і веде дуже успішну діяльність.

6-го квітня Клюб відбув свої чергові Загальні Збори, які вибрали нову Управу у такому складі: голова — Т. Марчак, заступник — К. Бранка-Кривуцька, секретар — Є. Лятишевський, скарбник — В. Боб'як.

Клюб має свої сходини двічі у місяць: кожного першого і третього четверга о год. 1-ій по полудні в домівці Українсько-Американського Осередку при вул. Карпентер (Гемтремк). На сходинах Клюбу є, звичайно, цікаві гутірки на актуальні теми, показ прозірок, відзначування важливіших річниць чи свят, обмін потрібними для старших віком інформаціями тощо. При каві і солодкому ведуться дружні розмови. Час від часу влаштовуються прогулянки на Оселю „Діброва'' чи кудиінде. Клюб, в міру можливостей, старається брати активну участь у загальному громадському житті.

Діяльність Клюбу має особливе значення для наших старших віком чи емеритів, які живуть самітно, опущені, або часто не мають ніякого зайняття чи зацікавлення. Товариські зв'язки й зорганізоване життя людей того самого віку і менш-більш однакових зацікавлень усуває притаманну старшим нудьгу, заохочує до дальшого активного життя, не дозволяє на відчуження від своєї спільноти.

Інформуючи про свої збори, Клюб дуже заохочує всіх емеритів і старших віком вступати в члени Клюбу та брати активну участь у його житті. А де ще немає такого Клюбу, зійтися разом зі своїми друзями і знайомими та заложити обов'язково такий Клюб Старших Віком!

ВЕНС: ДОГОВІР З СССР ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЇ МУСИТЬ СКРІПИТИ БЕЗПЕКУ ЗАХОДУ

Вашінґтон. — Промовляючи у понеділок, 10-го квітня, на річній конвенції Американського товариства редакторів газет, державний секретар Сайрус Венс заявив, що хоча ЗСА прикладатимуть усіх зусиль, щоб таки дійшло до остаточного порозуміння зі Совєтським Союзом щодо нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ), то американський уряд не може погодитися і не погодиться на договір, який не запевняв би чи навіть не скріплював би безпеки ЗСА та їх союзників і якщо він не ґарантуватиме, що Америка матиме спроможність самостійно перевіряти, чи Совєтський Союз додержується цього договору.

У промові, яку коментатори вважають відповіддю уряду президента Джіммі Картера на недавні закиди з боку Совєтського Союзу, що, мовляв, ЗСА зволікають з підписанням договору, Венс також сказав, що Вашінґтон „затривожений" фактом, що СССР розбудовує ракети, які можуть збивати американські комунікаційні космічні сателіти. ЗСА спроможні протиставитися тим заходом Совєтського Союзу — підкреслив Венс — але додав, що американський уряд воліє розв'язати цю проблему шляхом переговорів. Тому Вашінґтон запропонував Москві, щоб розпочалися переговори в тій справі і совєтські власті погодилися. Переговори правдоподібно почнуться в наступному місяці в Женеві або Гельсінках і матимуть на меті запевнити, що будуть припинені всі випробування цих ракет „щоб космос остався вільним для мирних дослідів" — заявив державний секретар.

Він поінформував, що Москва теж погодилася на переговори в справі обмеження продажу конвенційної зброї країнам світу.

Щодо договору САЛТ, Венс сказав, що під час його поїздки до Москви в цьому місяці він надіється зліквідувати деякі розбіжності між становищами ЗСА і СССР, але не думає, що йому пощастить дійти до остаточного порозуміння зі совєтськими властями.

Відповідаючи на запит, секретар Венс заявив, що уряд президента Картера не плянує пов'язувати справу підписання САЛТ з питанням совєтської та кубинської військової інтервенції в Етіопії і Анґолі, бо вважає, що справа договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї така важлива для обох сторін і для справи світового миру, що повинна бути обговорена самостійно. Венс, однак, зазначив, що Вашінґтон дав Москві до зрозуміння, що ЗСА затривожені великою кількістю совєтських і кубинських вояків в тих африканських країнах і що він цю справу видвигне під час своїх недалеких переговорів зі совєтськими лідерами. Як відомо, д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, недавно натякав, що Вашінґтон може „пов'язати" справу САЛТ із питанням втручання Москви і Гавани у справи Африки.

Аналітики твердять, що промова Венса мала на меті не тільки відповісти на згадану критику Москви, зокрема совєтського ватажка Леоніда Брежнєва, але також перестерегти совєтські власті, що Америка не погодиться на однобічні і небезпечні концесії. Венс також старався заспокоїти ті американські кола, які вважають, що уряд президента Картера надто готовий погодитися на договір, який послабив би оборонну спроможність ЗСА.

Секретар Венс, звертаючись до Конґресу, твердив, що якщо законодавці не погодяться на продаж американських військових літаків Єгиптові, Савдійській Арабії та Ізраїлеві, то це може підкопати довір'я тих трьох країн Близького Сходу до безсторонности ЗСА і зліквідувати військовий баланс, який тепер існує на тому обширі. Як відомо, багато членів Конґресу, прихильників Ізраїлю, противляться продажеві літаків згаданим двом арабським державам.

Сайрус Венс також закликав Сенат схвалити другий договір з Панамою щодо перебрання контролі над Панамським каналом урядом тієї центральноамериканської країни, твердячи, що відкинення договору пошкодило б американській закордонній політиці, особливо погіршило б відносини з державами Південної Америки і країнами „третього світу". Як відомо, Сенат вже схвалив договір, який запевняє дальшу невтральність Панамського каналу, а в кінці квітня має голосувати над другим договором.

Криза в еспанській Комуністичній партії поглиблюється

Мадрид, Еспанія. — Пресові аґенства інформують, що від часу появи книжки генерального секретаря ЦК еспанської Комуністичної партії Сантіяго Каррільйо під заголовком „Еврокомунізм і держава'' та його поїздок до Москви на відзначення 60-річчя жовтневої революції, а потім до З'єднаних Стейтів Америки, криза в еспанській Комуністичній партії значно поглибилась. Спочатку постало три фракції, одна з яких цілковито підпорядкувалась зарядженням московського центру, а тепер, як інформує кореспондент „Ню Йорк Таймсу'' Джеймс М. Маркгем з Мадриду, від „матірної'' Компартії відійшла дуже сильна катальонська фракція. Цей відхід дуже послабив Компартію, і то напередодні IX з'їзду, заповідженого на кінець квітня ц. р. Правда, деякі високі функціонері катальонської фракції все ще піддержують Каррілья, але вимагають від нього реформ і супротивляються драстичним змінам, які викликають невдоволення у рядового членства. Дехто з політичних спостерігачів відмічує, що заява Каррілья про те, що він на IX з'їзді запропонує прийняти демократичні процедури у міжпартійних відносинах, викликала в катальонців великий спротив, бо вони вже раніше, на УІІІ з'їзді, голосували проти знесення назви „ленінець'' для очеркнення члена Компартії. Вони також протестували проти оминання „диктатури пролетаріяту'' та проти творення так званого еврокомуністичного руху в Західній Европі. Каррільйо мусить рахуватися з катальонською фракцією, яка має на усіх 20 8 місць в крайовому парляменті і яка розпоряджає великим відсотком молодих професіоналістів, які в більшості противляться демократичним реформам, що їх намагається увести Центральний Комітет Партії. Один з провідних членів катальонської фракції заявив, що Каррільйо ніби змагає до демократизації Компартії, але сам поводиться по-диктаторськи, і всі важливі справи намагається вирішувати сам, або при допомозі кількох своїх прибічників.

СОВЄТИ ВИМАГАЮТЬ УСУНЕННЯ АРКАДІЯ ШЕВЧЕНКА З ПОСТУ ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — Тут стало відомо, що уряд Совєтського Союзу вимагає тепер усунення з посту заступника генерального секретаря Об'єднаних Націй народженого в Україні совєтського громадянина Аркадія М. Шевченка, який з кінцем минулого тижня не послухав наказу з Москви і відмовився від повороту до Москви, подаючи за причину „суперечності" зі совєтським урядом. Шевченко через свого американського адвоката Ернеста А. Ґросса заявив, що урядовці Об'єднаних Націй, як міжнародної організації, не є залежні від урядів своїх країн і совєтський уряд поступив „невластиво", вимагаючи від нього повороту. Дружина Шевченка зі сином і дочкою перебувають в Москві. Місце побуту Аркадія Шевченка не є відоме, хоча його адвокат сказав, що він перебуває „біля Ню Йорку". Покищо Шевченко перебуває на платній відпустці — його платня виносить 87,000 долярів річно, — але передбачається, що в найближчих днях його становище в Об'єднаних Націях буде вияснене. Передбачається дві можливості: якщо Шевченко сам зрезиґнує зі свого посту заступника генерального секретаря, то він одержав би яких 10,000 долярів за належні йому, але не використані ним вільні дні; коли ж його на вимогу совєтського уряду звільнили б з того посту, тоді він міг би одержати яких 100,000 долярів з уваги на те, що його робочий контракт, підписаний за згодою совєтського уряду в лютому цього року, важний ще на два роки. На можливість власне такого відходу Шевченка з Об'єднаних Націй натякнув генеральний секретар Курт Вальдгайм, який перебуває тепер



Аркадій М. Шевченко

на приватних відвідинах у Відні. Вальдгайм сказав кореспондентам, що він очікує листа від Шевченка, який прийшов на його адресу в Об'єднаних Націях і який йому переслано до Відня. Вальдгайм сказав, що Шевченко готовий покинути Об'єднані Нації, але раніше він бажає „вияснити деякі обставини'', зв'язані з його відходом. Коли Вальдгайма запитали, чи Шевченко знає які таємниці, він відповів загально, що кожний високий урядовець ОН знає якісь таємниці. Рівночасно в Ню Йорку відомо, що вже цілий ряд видавців зацікавлені публікацією книжки А. Шевченка, а одна фірма, Альфред А. Кнопф, Інк., уже навіть мала б мати відповідне домовлення з Шевченком.

У Вашінґтоні державний секретар Сайрус Венс, як також інші високі представники Державного Департаменту повторюють свої запевнення, що уряд ЗСА не мав і не має жадного впливу на рішення А. Шевченка, рішучо відкидаючи совєтські твердження, мовляв, Шевченко поступає „під натиском" американських розвідчих агенств.

Союзівка влаштувала український фестиваль на допомогу місцевій „Першій Допомозі"



Члени фестивального комітету на Союзівці. У першому ряді (зліва): п-і І. Оприско, О. Василик, С. Барусевич; в другому ряді (зліва): М. Василик, В. Квас, член леґіслятури повіту Олстер Дж. Ґірі, П. Оприско і Д. Слободян.

Союзівка. — Постійно зростаюча українська громада Керґонксону і околиць поновно замаркувала свою присутність в цій частині Кетскильських гір і свій вклад в її розвиток, влаштувавши тут в неділю, 9-го квітня, мистецьку програму-фестиваль та призначивши чистий прибуток з неї на місцеву добровільну службу „Першої Допомоги". Фестиваль відбувся в залі павільйону „Веселка" на цій оселі УНСоюзу в присутності понад 300 осіб, в переважаючій більшості неукраїнських мешканців цих околиць, проходив він під патронатом Відділу УККА, а організував його Комітет в складі: управитель Союзівки Володимир Квас, голова, Данило Слободян, п-і Ольга Василик, Ілейн Оприско і Софія Барусевич, члени.

Фестиваль почався показом малювання українських писанок та виставкою прикладного мистецтва, що притягали увагу відвідувачів, які опісля мали змогу оглянути фільм про українців в Америці продукції телевізійної станції у Філядельфії. До приязної атмосфери причинилися зразки українського кулінарного мистецтва.

Кульмінаційною точкою програми був виступ місцевої танцювальної групи під мистецьким керівництвом п-і І. Оприско. Група в числі біля 20 дівчат і хлопців вивели кілька українських народних танків, що їх щедро оплескували присутні. Конферансьє вів Петро Оприско, а на акордеоні до танців приграваа Алек Худолій. Бандурист Дорко Сенчишин виконанням двох пісень познайомив присутніх з тим українським національним інструментом.

Після програми В. Квас подякував гостям за участь, представив членів комітету і привітав присутніх на залі Джона Ґірі, члена леґіслятури повіту Олстер, і п-і Авґустину Копп, члена місцевої служби „Першої Допомоги". Фестиваль приніс чистий прибуток в сумі понад 600 дол. Минулого року українська громада влаштувала подібний фестиваль на цілі лічниці в сусідньому Елленвіллі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

А все таки успіх

Здавалося, що кінцевий акт Европейської Конференції для справ безпеки і співробітництва в Београді остаточно припечатав справу оборони прав людини у цілому світі, а зокрема в Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах, де ця свобода найбільше придушена. Дехто бо з політичних аналітиків на Заході почав був навіть говорити про „похорони'' людських прав і капітуляцію президента Картера перед комуно-московськими рабовласниками, які з усією настирливістю заперечували в Београді західнє право на оборону людських прав і вимагали усунення цієї справи з програми нарад. Поза кулісами в Београді голова совєтської делегації Юлій Воронцов й інші східньоевропейські дипломати намагалися доказувати дипломатам Заходу, що коли вони навіть у деяких випадках не додержуються Гельсінкської угоди на гуманітарному відтинку, то тільки тому, що цю угоду західні держави, зокрема ЗСА, використовують для „розгортання агентурної діяльности'' на території СССР. Насправді ж, там — як твердить французька газета „Ль Орор'', — підносяться голоси покривджених, росте антирежимний спротив, збільшується невдоволення в сателітних державах, набирають на силі визвольні рухи в поневолених Москвою країнах. На Заході вже давно помітили, що спротив Москві вийшов поза рамки „малого числа інтелектуалістів''. Проте, справа не в спостережливості, а в конкретних діях, які, на жаль, на Заході ще тісно пов'язують з політикою детанту і мирним співіснуванням з комуністичними режимами. Москва розраховувала на поступливість, або бодай мовчанку Заходу в Београді, на літеплу поставу західніх опортуністів і вкінці на відступ.

— Але чи в Београді закінчився вже етап боротьби за права людини? У світі переважає опінія, що він щойно почався, а в Београді його вперше винесено на міжнародний форум. Тепер, коли вже почали успокоюватись розбурхані пристрасті, виникнені на Европейській Конференції, ЗСА започаткували другий етап цієї боротьби, надавши їй більше правних форм. Американська преса інформує, що конгресмен Данте Фасцелл, голова Конгресової Комісії безпеки і співробітництва в Европі, вніс у Конгресі законопроєкт, на підставі якого уряд ЗСА матиме право покликати до життя Інститут людських прав і свободи („Інститут фор гюмен райтс енд фрідом''), ціллю якого буде піддержувати підставові права людини у цілому світі. Як відомо, очолювана конгресменом Фасцеллем Комісія відіграла дуже поважну ролю в підготовці Београдської Конференції і зібрала велику документацію про порушення людських прав в Совєтському Союзі та всіх інших східньоевропейських державах. Проєкт також передбачає, що згаданий Інститут матиме право приділяти фінансову піддержку тим інституціям і неурядовим установам, які займаються обороною прав людини і приверненням свободи для всіх народів в комуністичних країнах.

Немає, отже, сумніву, що цей проєкт є черговим великим досягненням прихильників політики оборони людських прав, яку від самого початку свого урядування піддержує всецІло президент Джіммі Картер. Великим успіхом цієї американської політики буде створення згаданого Інституту, якщо законопроєкт конгресмена Фасцелла стане законом.

Применшують значення Хрущова

Москва. — Пресові агенства інформують, що теперішні совєтські диктатори намагаються применшити значення колишнього кремлівського верховоди Нікіти Хрущова. У 28-му томі третього видання Совєтської Енциклопедії йому приділено тільки 20 рядків друку і фотознімку величиною поштового значка. Там написано: „14-го жовтня 1964 року ЦК КПСС звільнив Нікіту С. Хрущова від обов'язків генерального секретаря ЦК КПСС і члена Президії. В його праці проявлявся суб'єктивізм і волюнтаризм''. В попередньому виданні Енциклопедії стаття про Хрущова займала дві повні колонки і там про нього говорилося, як про „видатного діяча Комуністичної партії і совєтської держави та вірного учня Владіміра І. Леніна''. Портрет Хрущова в попередній Енциклопедії займав цілу сторінку. Західні дипломати здогадуються, що Кремль намагається тепер применшити значення Хрущова і тому поступово знімає його з усіх офіційних видань.

В. Гут Кульчицький

САМОПІЗНАННЯ ЧЕРЕЗ АНАЛОГІЮ

Є логіка дедуктивна й індуктивна. Хоч висновки, осягнені методами індуктивної логіки, не є конечні, а тільки більш чи менш правдоподібні, у певних ділянках пізнання вони широко застосовуються. Одною з методів індуктивної логіки є аналогія, де висновки витягаються із порівняння двох предметів. Використовується вона переважно у суспільних науках, як психологія чи соціологія.

Самопізнання є не тільки важливе для одиниць, але і для народів, і тут застосування аналогії дає часто добрі наслідки. Недавно на сторінках „Свободи'' було зроблено спробу методою аналогії висвітлити певні прикмети українського народу. Як партнера для аналогії було вжито французів. Вважаючи методу корисною і вибір партнера вдалим, бож, живучи на територів Середземноморського басейну, українці темпераментом, правдоподібно, багато ближчі французам, як, скажім, англійцям, ми постараємося ту спробу повторити, але в дещо іншому засягу.

Французька політична дійсність

Як відомо, парляментарні вибори у Франції переходять через дві рунди. Чому? Просто тому, що в першій рунді звичайно дуже мало кандидатів дістає достатнє число голосів, щоб бути вибраними. В останніх виборах до першої рунди приступило коло 15 партій і на 491 місце у парляменті ті партії виставили 4,285 кандидатів, тобто майже 9 кандидатів на кожне місце. В результаті такого великого числа партій і кандидатів у першій рунді вибрано тільки 68 депутатів. Решта, 423, були вибрані щойно у другій рунді, коли на полі бою залишилися тільки найсильніші кандидати.

По закінченню другої рунди останніх виборів стало ясно, що жадна партія не осягнула більшости депутатів, щоб могти самостійно творити уряд, отже мусить творити коаліція партій. А втім, ніхто такої можливости, щоб одна партія здобула більшість, не брав до уваги. Навіть перед виборами говорилося тільки про можливість перемоги котроїсь із коаліцій: урядової або лівої.

Значить, реальна політична дійсність у Франції є та, що там уряд може творити не одна партія, а тільки коаліція партій, а це витворює двоподіл: коаліція при владі і коаліція в опозиції.

Українська політична дійсність

Сьогодні на рідних землях в Україні панує того роду „демократія'', що нарід не має змоги виявити своєї волі, бо мусить голосувати тільки на „бльок комуністів і безпартійних'' Інакше ця справа виглядає на еміграції. По закінченні Другої світової війни в таборах ДП відновилося політичне життя, яке перед війною поза СССР існувало, а в часі війни перейшло у підпілля, та й продовжується до сьогодні. Здається, буде тепер, врахувавши всі розколи, які заіснували на протязі останніх тридцяти літ, десь біля дванадцять партій.

Коли б можна на еміграції перевести вибори, в яких диспропорцію у репрезентації вихідців із Центральних і Східніх земель було б направлено наданням кожному вихідцеві із тих земель додаткових, скажім, 5 голосів, то можна припускати з дозою великої правдоподібности, що витворилася б ситуація дуже подібна до французької, тобто, уряд мусіла б творити коаліція партій і, правдоподібно, була б коаліція при „владі'' та коаліція в опозиції.

Та навіть не вдаючись до уявних виборів, коли глибше придивитися до існуючого тепер політичного стану української еміграції, то з ніби великого розбиття виразно зарисовуються постаті двох коаліцій: одної, так би мовити, офіційної, яка називає себе Українським Дермократичним Рухом, і другої неофіційної — партії поза цим Рухом.

Основа двоподілу

В часі останньої передвиборчої кампанії у Франції була домінуючою, а в часі самих виборів виявилася децидуючою, справа націоналізації приватних підприємств. Вона була безпосередньою причиною розбиття лівої коаліції, і вже хоч би таким самим фактом розбиття заважила вона децидуюче на кінцевому висліді виборів. В українській же громаді основою розподілу вже від довшого часу являється справа відношення еміграції до дійсности на українських землях взагалі, а до різного роду „культурних діячів'', які приїжджають з України у, як то каже Леонід Плющ, „Закордоння'', зокрема. Найбільшої гостроти набрав був цей поділ, якщо не помиляємося, у 1947 році, коли то два розбіжні становища були зударилися на сторінках „Свободи'' у відносно довгій і досить гарячій дискусії.

Питання тоді конкретно стояло: бойкотувати чи не бойкотувати виступи Д. Гнатюка і Є. Мірошниченко. Типовим репрезентантом першого становища була „Заява'' одної

(Закінчення на ст. 6-ій)

Панас Феденко

ТРУДНА ПРОБЛЕМА

II

Реальна польська політика мусіла б, в своєму власному інтересі, створити „український піємонт'' в Західній Україні, щоб перегородити шлях совєтській „українізованій'' пропаганді. Адже ж сам диктатор Галицького уряду Євген Петрушевич проповідував у своєму органі „Український Прапор'' у Берліні орієнтацію на комуністичну Москву перед 1933 роком. Юліян Бачинський, автор книжки „Україна ірредента'' (невизволена), виданої р. 1894 у Львові, вирушив в СССР будувати „совєтську самостійну Україну''...

Польська адміністрація тішилася тим, що Москва зорганізувала голод для нашого народу на Наддніпрянщині в р. 1932-33, чим знищила мільйони українців. У Варшаві сподівалися зміцнити польське панування на Західній Україні, коли українці в великім числі вигинуть під московським режимом.

Режим „полковників'' у Польщі робив все більший натиск на громадян не польської національности, і особливо на українців. Навіть рух закарпатських українців до автономії в межах Чехо-Словаччини лякав варшавських політиків: поляки хотіли передати Закарпатську Україну мадярам.

Напередодні Другої світової війни в Польщі розпалився давній релігійний фанатизм, якому активно допомагала „полковницька'' адміністрація: на Холмщині й на Волині „християнська'' поліція руйнувала православні церкви. Польських колоністів наділяли землею в областях Західньої України на вигідних умовах, руйновано українське шкільництво і, на страх непокірним русинам (назва „українець'' в урядовій термінології була заборонена), створено Березу Картузьку... Результат цієї короткозорої політики: українці не хотіли стати льояльними громадянами Польщі. Дійшло до того, що навіть прихід совєтської армії в Західню Україну в вересні 1939 людність українська радісно вітала в надії, що „гірше як під Польщею не буде''...

Згадую ці смутні факти, щоб був зв'язок між минулим і сучасністю. Адже ж треба зрозуміти, що польська політика сліпотою своєю допомагала московському імперіялізмові, бо зробили українців ворогами Польщі.

Яка ж дальша перспектива? Ясно: коли Москві вдасться створити „совєтський народ'' із українців, білорусинів і балтійців, зі спільною російською мовою, то збільшиться натиск Кремля на Польщу й Румунію, котрі легко буде поставити на рівень Чехо-Словаччини або й нижче. Польське суспільство у себе дома і на еміграції легковажить, забуваючи, що на Сході є імперія, яка сягає від Балтійського моря до Тихого океану і має теорію Леніна про „злиття націй і мов''. В теперішній „людовій'' Польщі викорінюють решту української людности і навіть назви українських стародавніх селищ на Лемківщині заміняють польськими. Поляки не сміють голосно показувати свою неприязнь до „старшого брата'', що дає директиви польським комуністам і є „недоторканий''. Натомість чуття своєї пригнічености польські громадяни улегшують цькуванням українців, котрих уважають за винуватців усього лиха для Польщі. Само собою, також романи Г. Сєнкевіча, як „Огнем і мечем'', що друкуються масово в Польщі, розпалюють польський шовінізм проти українців.

Немає помітних змін і в настроях польського суспільства на еміграції. Тільки в польськім журналі „Культура'' (Париж) автори пишуть про потребу згоди поляків з поневоленими народами совєтської імперії. Та це є в інтересі Польщі, бо самі поляки не зможуть оборонятися проти натиску Москви. Ці аргументи відскакують від свідомости польських емігрантів „як горох від стіни".

До деякої міри можна зрозуміти настрої польської еміграції. Адже ж, люди польського „політичного активу'' на чужині вийшли переважно з українських і білоруських областей, т. зв. „кресів'', де їм добре жилося. У Варшаві, на Познанщині чи на Помор'ю вони часто не мають грунту. Тому, мрії про поворот на „східні креси''. Покійний голова польської Соціялістичної партії Зигмунт Заремба казав мені, що в місті Щеціні (був. Штеттін) на території, яку придбала Польща на Заході після виселення німців, є дві каварні: „Львовянка'' і „Вільнянка''... Назви виразно політичні.

Настрої польських емігрантів в Англії символічно виявилися на похороні відомого публіциста Юліюша Мєрошевського в Лондоні, тому буде два роки. Мєрошевський писав у паризькій „Культурі'', що Польща забезпечить свою будучність, коли відмовиться від претенсій на „східні креси''. Через цю пропозицію, зовсім непопулярну серед польської еміграції, прийшло на похорон талановитого політолога всього 6 земляків-поляків. Величезна більшість заблищала своєю неприсутністю''...

Мавши на думці згадані факти, не можемо, однак, уважати різні спроби поро-

(Закінчення на ст. 6-ій)

Дора Рак

СВІТОВА ЖІНОЧА КОНФЕРЕНЦІЯ 1980 РОКУ

В рамках Декади Жінки (1976-1985) і в підготові до міждекадової світової жіночої конференції в 1980 році відбулася в Ню Йорку в днях 17-19 березня 1978 року спеціяльна конференція напередодні 27-ої сесії Комісії Статусу Жінок при Об'єднаних Націях. Конференцію спонзорував Комітет Не-урядових Організацій (НГО) для справ Декади Жінок, а до участи були запрошені представниці цих організацій, делегатки деяких країн, що приїхали на сесію Комісії, а також ряд заінтересованих жінок з різних крайових та льокальних організацій. З рамени ОН була Гелві Сепіля, генеральний секретар Декади Жінок, відпоручники Секретаріяту ОН та деяких агенцій. Такий формат конференції дав змогу зареєструватися й українським учасницям: Олена Процюк і Лідія Дяченко (СФУЖО), Марія Душник (УНС), Дарія Степаняк (ОЖ ОЧСУ в рамках СФУЖО), Дора Рак (Стейтова Рада УККА, Н. Дж.).

Програма складалася з панелів, що відбувалися на пленарних сесіях, та секційних семінарів за регіональними територіями, а саме: для Африки, Латинської Америки і Карібії, Західньої Азії та Азії і Пасифіку. Конференцію попередила премінарна сесія, призначена для інформацій про працю Комісії Статусу Жінок та про проблеми, що мали бути предметом двотижневих нарад на 27-ій сесії цієї ж комісії в ОН, починаючи з 20 березня 1978 р.

Центром конференції був перший панель, що обіймав звідомлення членів Регіональних Економічних Комісій при ОН. Представник секретаріяту ОН розпочав панель, подаючи інформації про структуру цих регіональних економічних комісій при ЕКОСОК в системі ОН, а тоді шість жінок в різних мовах — французькій, еспанській і англійській — доповідали про працю комісій в поодиноких районах. Ці комісії діють як каталіст для різних країн в даному районі і, між іншим, допомагають здійснювати „регіональні пляни акцій'' для розвою і поступу жінок, опрацьовані на принципах Світового Пляну Акції (Мехіко Сиpті — 1975), з пристосуванням до потреб і вимог жінок в поодиноких країнах Третього Світу і при піддержці державних установ і різних міжнародних агенцій.

Чотири дискусійні семінари відбувалися за цим самим територіяльним поділом під проводом жінки з даної области та з участю відпоручника секретаріяту ОН і працівників на місцях. У всіх доповідях і дискусіях підкреслювано потребу включувати в програму розвою найбільш потребуючу і занедбану верству жіноцтва, а це — сільську і маргінально міську, в ім'я не лише сільську і маргінально міську, в ім'я не лише соціо-економічних потреб, але й з аспекту людських прав, бо там, де є бідне населення, то „бідні жінки є найбідніші з бідних''. Слухаючи цих інформацій, насувалися мимохіть деякі порівняння, і такий чужий нам „третій світ'' не був уже таким далеким, та зроджувався ресантимент, що лише за ним стоїть цілий „перший світ''.

Заклик звороту до „грес рутс'' („grass roots'') був провідним мотивом цієї конференції, як, зрештою, і всіх інших конференцій, що зв'язані з Декадою, наприклад, недавніх американських конференцій, а також був сильно підкреслюваний на сесії Комісії Статусу Жінок. Пекучі потреби жінок, зайнятих в рільництві і в загальному працюючих жінок, були предметом доповідей на окремому панелі, доповнених інформаціями про можливості допомоги в ділянках вишколу, технології, улаштувань і фондів з міжнародних, урядових і приватних джерел.

Триденна конференція закінчилася визначенням черговости і першенства потреб для дії не-урядових організацій (НГО) та рекомендаціями для конференції вісімдесятого року. Тут і була нагода внести український постулят в широкому розумінні, включно з національними і політичними правами, в'язнення людей за їх переконання і нелюдяне трактування політичних в'язнів. Це домагання, що було частиною обширного меморіялу, виготовлено в СФУЖО і переданого попередньо в цілості відповідним учасницям конференції, — предложила Дарія Степаняк до уваги не-урядових організацій на те, щоби вони з черги піднесли цю важливу справу на 27-ій сесії Комісії Статусу Жінок. Між іншим, питання людських прав і жінок політичних в'язнів рішуче обстоювала на цій сесії американська делегатка, домагаючись встановлення окремої точки в програму наступної — 28-ої сесії Комісії, що мала б попередити міждекадову світову конференцію.

Вартість цієї конференції НГО головно в тому, що зближує два світи, т. зв. „перший світ'' з „третім світом'' та провадить до взаємного зрозуміння, а на довшу мету може спричинитися до злагідження скрайностей — соціяльних, економічних чи ідеологічно-політичних —, що так сильно нуртують в країнах третього світу. Між учасницями конференції було чимало жінок з третього

(Закінчення на ст. 6-ій)

Микола Приходько

ПРО НАШОГО СПІВУЧОГО МИХАЙЛА МІНСЬКОГО

(До 35-літньої артистичної популяризації Української пісні)

Михайло Мінський! Навіть ім'я співуче. Самі прислухайтеся до таких іменних ассонансів нашого Українського Роду. Мені такі імена здаються музичними, зовсім іншими, ніж, наприклад, Микола Приходько, а тим більше наш сусід з Ніягари — Семен Голопупенко. Відразу уявляю, що мій пра-прадід утік колись на Запоріжжя, після якогось-десь бунтарства, безіменний — назвали Запорізькі присяжні Приходьком. А Голопупенків пра-прадід подер десь сорочку, тікаючи — назвали Голопупенком жартівливі Запорізькі судді, в демократичній Хортиці.

Не знаю з якого роду походить Михайло Мінський, славний соліст Капелі Бандуристів. Був він на Факультеті Геології в Україні напередодні війни, вчився побіч співати, доки загарбали його до „непереможної" Червоної армії. Побачили ми його вперше, десь 25-літнього, з блакитними очима, золотистим закучерявленим чубом, почули його прекрасний, як у Архистратига Михаїла, оксамитний баритон — в щодня бомбленому, палаючому Берліні, десь наприкінці 1944 року...

Прибула в ту пору до Берліну Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, що просто чудом Почаївської Божої Матері вирвалася із своєї смертельної неволі в гітлерівському концентраційному таборі біля Гамбургу. Відживилася після того лиха Капеля братерською опікою Українського Центрального Комітету у Львові і 8-місячним турне в Галичанських селах і містечках. Годували нас там так щиро і солонинкою (сальцем) і смаженими когутами і взагалі „чим Бог послав" сховати від німецьких ґебітскомісарів, ще й на дорогу пакували. Поставили Капелю на ноги й на голос:

Встає хмара з-за лиману,
А другая з поля...
Гей злітались славні
Орли гайдамаки!...

Ще досі пам'ятаю яскраво, як ми вдвох з Китастим з'їли тоді в одного сердечного господаря в Радехові повнісенький полумисок смаженої солонинки з цибулею, після концерту, і не захворіли. Неймовірна розкіш у ті часи. Ще й вишнівкою запивали, аж до мого заспіву (в таких випадках): „Ой гіля, гіля гусоньки на став!..."

Від'їхала незабаром Капеля, буряно, на захід, з фальшивим документом української військової частини і з слізним благословенням Митрополита Шептицького, в Митрополичій Палаті св. Юра. Написав Митрополит тоді до візитаційної книги Капелі:

„Київська Капеля Бандуристів учить нас як слід оцінювати й відчувати трагізм нашого положення, а відтак веселими піснями піддає духа і додає надії на будуче. Нехай Всевишній Бог благословить і цілі Капелі й ідеї, як і її мистецтво."

Був я тоді пильним вартовим Капелі Бандуристів, написав чимало про той час у моїй, (ще не опублікованій сьогодні) книжці — „Від Сибіру до Канади."

Почули ми тоді в Берліні Мінського вперше, почув і він тоді вперше Капелю. Спалахнув відразу вирватися до неї, з якогось, чужого йому, „общепонятного" ансамблю німецької „Европеїше Кюнстлер Дінст". Якийсь щасливий вихор вирвав його туди (бодай і дідькові в зуби) із смертельного німецького полону.

Не вдалося тоді забрати Мінського до Капелі, не зважаючи на всі заходи з обох сторін. Вважалися всі артисти того Гебелівського ‚дінсту' мобілізованими — доповнювати своїм мистецтвом нестачу хліба в Райху. Ганяли їх ‚як солоних зайців' по таборах бранців з опухлими ногами, під щоденним бомбардуванням. Напевно знав Ґебельс стародавнє Римське гасло для втихомирення неспокійних мас: „Хліба й видовищ!"

Ще раз Почаївська Божа Матір урятувала від загибелі під бомбами і Капелю Бандуристів і Михайла Мінського, що звеличував не раз те чудо своїм могутнім степовим голосом:

Ой рятуй, рятуй Божая Мати —
Манастир погибає...

Проминуло чимало років відтоді. Михайло Мінський був нерозлучний з Капелею Бандуристів, із своїми могутніми заспівами, що чули їх і ми на цьому континенті, що захоплювалися ними й чужинці, — під час тріюмфальних походів Капелі до американських університетів, до славних концертових заль Европи.

„Капеля Бандуристів була й лишається мені ніби колискою моїх національних почувань; завжди збуджувала в моєму серці творчі хвилювання й нові ідеї" — писав мені недавно Мінський.

Був би з нього, з його голосом і запорізькою статурою, і першорядний оперовий співак, але, на жаль, життєві умови перешкодили здобути забарний фаховий вишкіл до того. Перебував Мінський час-від-часу в артистичних студіях Европи, співав там на сценах в оперових ансамблях-ролі Бориса Годунова в опері Мусоргського й Короля Етіопії в „Аіді", композитора Верді, 1963-64. Ось кілька слів европейських критиків про ті його оперові виступи:

„...М. Мінський — вроджений український талант. Його гнучкий, знаменитий голос широкого діяпазону має краску, що рідко зустрінеш..."

„Донау Цайтунґ", Німеччина.

„...Величавий голос! Широкий, динамічний діяпазон цього оперового співака сягає від ледве-чутного шелесту до грюкоту громовиці..."

„Таймс", Лондон.

„...Високої кляси баритон, М. Мінський обдарований сильним, звучним голосом металічного тембру й потужним віддихом, що йому можуть позаздрити світової слави солісти..."

„Баден-Баден", Німеччина.

Це лиш побічна, короткотермінова артистична робота Мінського — не мали, на жаль, стипендії на його оперовий вишкіл для української слави. Але він не марнував свого співучого хисту. Поза епізодичними, також на жаль, концертами Капелі Бандуристів (яка могла б принести нам, великий розголос і славу, концертуючи постійно в широкому світі), — Мінський популяризує безугавно нашу пісню своїми власними концертами. Чимало нас, наприклад, пам'ятає його оригінальні „Концерти творів сучасних композиторів," в Ню Йорку й Філядельфії, коли акомпаньювали йому до своїх творів наші відомі композитори — М. Фоменко, А. Рудницький, В. Грудин.

Союз (наших чудових) Українок Австралії запросив Мінського 1972 року на велике концертове турне по всіх більших осередках української еміграції в Австралії. Оваційне захоплення у залі за залею.

1975 року — спеціяльний концерт Саскатунської Симфонічної Оркестри (в Канаді), до виключно-українського репертуару Михайла Мінського. Захоплені рецензії англомовної Саскатунської преси.

Поміж тим і багатьма іншими концертами в українських громадах, Мінський наспівав досьогодні аж СІМ співучих стерео-плит виключно українського репертуару: „Гетьмани", „Богиня Степова", „Струни Серця", „Маєва Нічка", „Чорний Ліс", „Моя Стежина", „І Ти Воскреснеш Україно". Остання щойно вийшла в світ. На її обкладинці — наша віковічна св. Софія, в ранкових променях сонця, на тлі жовто-блакитного прапору. Послухайте самі ті патріотичні пісні.

Навряд чи вдалося б нашому незаможньому артистові довершити таке велике, співуче діло, для нас і для нашого Роду, без добродійства наших жертвенних громадян, на чолі з славною українкою Канади, Емілією Остапчук, тепер з Ванкуверу. Уряд Канади нагородив її раніше своєю медалею за невсипущу роботу для добра Української громади й культури в Канаді. Доброго здоров'я Вам за це, шановна пані Остапчук! Пам'ятаю досі, як покійний пан Остапчук, (що також завзято працював з-замолоду, як піонер Українського театру й друкарства в Канаді), — завжди оптимістично відповідав мені на запитання ‚як живеться'?: „Найкраще — попові, котові й Остапчукові!" Вічная йому роботящому, пам'ять! Вибачайте, що відхилився на мить від теми.

Тепер черга за нами допомогти цій культурницькій справі: купуймо громадно чудові українські плити Михайла Мінського. (Якщо не маєте їх у місцевій крамниці, виписуйте, по 5 дол. на адресу: M. Mins'kyj, 13139 Klinger St., Detroit, Mich. 48212, U.S.A. — щоб допомогти нашому славному співакові здійснити його дальші творчі задуми. Навіщо ж нам віддавати свою

(Закінчення на ст. 6-ій)

НОВА ЦЕРКВА СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

НА СЛАВУ ГОСПОДНЮ...

Переживаємо часи, в яких маємо багато наочних доказів на відвічну правду: існування у світі добра і зла, безперервного змагу між добром і злом, безперервних яскравих проявів морального розкладу і морального піднесення. Злочинство і жорстокість існували від передісторичних часів, так само, як поруч із ними існували чесність і братолюбіє. За поганських часів Ормузд і Ариман символізували добро і зло, — за християнських часів небо було протиставленням пекла і критерієм моралі стали 10 заповідей Господніх. У сучасній різномовній літературі державні мужі, виховники, соціологи і всі, що зацікавлені відносинами у суспільстві, багато говорять і пишуть на тему заламання принципів християнської моралі. Не тільки проповідники із церковних проповідниць, але й відповідальні за долю народу світські діячі сповнені журби за майбутність свого рідного суспільства, як і всього людства. Якими шляхами піде суспільство, — чи покращає, чи погіршиться духова атмосфера в народі?! Які є наявні познаки зла та які познаки добра у суспільному житті?! Куди крокує молодь, чи вона поринає в безідейній псевдоідеології матеріялізму і цинічному заперечуванні закономірности, чи вона таки заверне до „перестарілих" засад моралі, шанованих і проповідуваних їхніми предками?!

Критерієм моралі й етики — сказали ми — в добі християнізму стали 10 заповідей. І хто дивиться на поліційну хроніку та на вістки про злочини, той повинен шукати також доказів, що не все таке погане, як воно назверх виглядає. Треба ствердити, що у неділі і великі свята всі церкви в Америці повні вірних. Педагоги й соціологи в один голос твердять, що існує серед молоді нахил — „тренд" — да консерватизму — до моралі, до закономірности. І коли на тлі загальноамериканських відносин придивляємося відносинам в нашій українській громаді, то об'єктивно мусимо ссвердити, що корінь цієї громади здоровий. Коли майбутній історик українського поселення в Америці перевертатиме сторінки газет і журналів 60-их і 70-их рр. нашого сторіччя, то мусить зупинитися над подією, яка — мабуть — не має прецеденту, не тільки в історії вільних українців, але й історії інших народів: що впродовж кількох коротких років українська громада Ню Йорку здвигнула нову величаву церкву коштом поверх трьох мільйонів долярів, склавши ці гроші добровільно і своєчасно та дозволивши здвигнути цей храм Господній без цента задовження!

Це справді феномен, який гідний подиву. Але цей феномен свідчить про моральне здоров'я українського суспільства — в першу чергу українських мешканців Великого Ню Йорку і його найближчої околиці, які спромоглися на таке велике діло. Є багато добрих цілей, які вимагають жертвенности, — багато цілей вже здобуто завдяки жертвенноссті, багато незораної ниви стоїть ще облогом, бо забракло тієї жертвенности. Але тут виявилося, що ідея будови нової церкви стала дійсно „атракційною", стала такою приманливою і так промовила українським людям до сердець і до душ, що викресала ентузіязм, реальним доказом якого стала величава будівля нового Господнього храму. Не поринаймо в розпуку і зневіру, бачучи докази зла, — черпаймо віру і наснагу з доказів добра. Здвигнення нової величавої церкви ссвятого Юра у Мангеттені в Ню Йорку повинно стати наявним доказом, що люди вірять в Господа і що думають про Його прославу.

Роман Голіят

Пленарне засідання Комітету Будови церкви св. Юра

1-го квітня 1978-го року в авдиторії Академії св. Юра в Ню Йорку, після спільної знимки членів Комітету Будови Церкви св. Юра відбулося пленарне засідання цього Комітету.

Адв. Роман Гуглевич — голова КБЦ св. Юра — познайомив присутніх із проробленою працею Комітету й попросив до звітування голів слідуючих Комісій: Бенкетової — Іван Винник; Мистецької — Едвард Камінський; Порядкової — ляйтн. Гаррі Полчі й Зв'язків — адв. Юрій Волинець.

Посвячення нової церкви св. Юра відбудеться 23-го квітня 1978-го року о год. 1:30 по полудні. До участи в цьому небуденному святі зголошуютьь свою участь українці з усіх місцевостей З'єднаних Стейтів Америки. Посвячення нового Божого Храму заплянувано відбути величаво. Організації зі своїми прапорами мають взяти участь в процесії, яка пройде від старої церкви св. Юра вулицями: Шевченка (кол, Голл Плейс), 6-ою вул., 2-ою евеню і 7-ою вул. до нової церкви, яка міститься на розі Сьомої вулиці й Т. Шевченка. Відтак відбудеться посвячення, в якому участь візьмуть: митрополит, єпископи, духовенство, члени монаших чинів Української Католицької Церкви в ЗСА й Канаді, парохіяни церкви св. Юра й запрошені гості, та колишні парохіяни, які під цю пору живуть далеко від Ню Йорку, та представники американського католицької й політичного світу. Досьогодні немає ще відповіді від Їх Блаженства, Патріярха УКЦеркви кардинала Йосифа Сліпого.

Після посвячення церкви св. Юра відбудеться Архиєрейська Служба Божа, в новопосвяченому Божому Храмі.

Вечором, о год. 6:30 того самого дня відбудеться бенкет у великій балевій залі Валдорф Асторія готелі. Вступ на бенкет $35.— від дорослих і $7.50 для молоді (молодь сидітиме на бальконі). До сьогодні продано понад 1,200 квитків. Мистецькою програмою під час бенкету керуватиме Едвард Камінський. Заплянowано виступ хорів.

Комісія Порядкова: Гаррі Полчі, Майкел Лучов і Степан Чума, мають виготовити плян походу-процесії, та глядіти за порядком в церкві під час Архиєрейської Служби Божої.

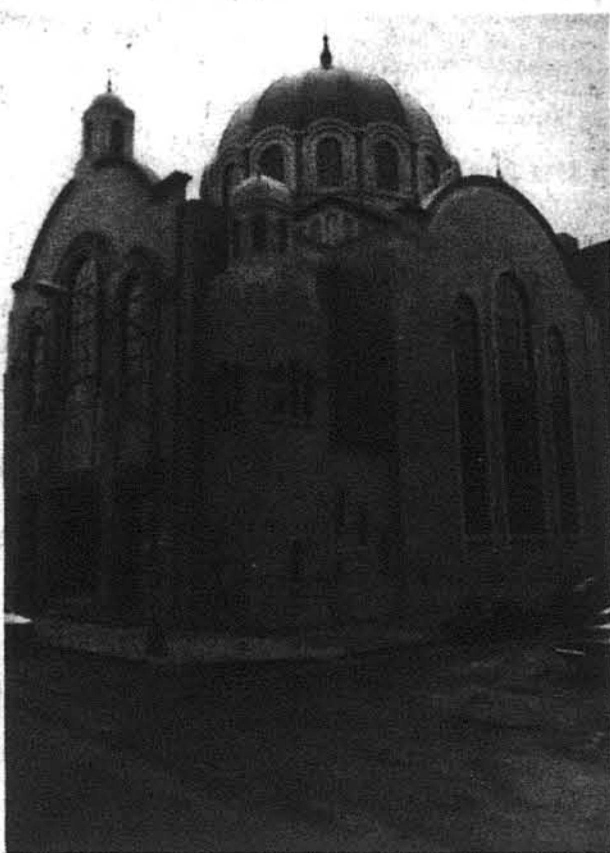
Комітет Будови Церкви св. Юра нараховує 99 членів — представників організацій, які діють на терені Ню Йорку. Завданням кожної організації є повідомити Комітет Будови Церкви св. Юра про свого відпоручника, який репрезентуватиме дану організацію на цих історичних святкуваннях церкви св. Юра в Ню Йорку. Комітет плянує видати з нагоди посвячення церкви 6-те з черги число Бюлетеню.

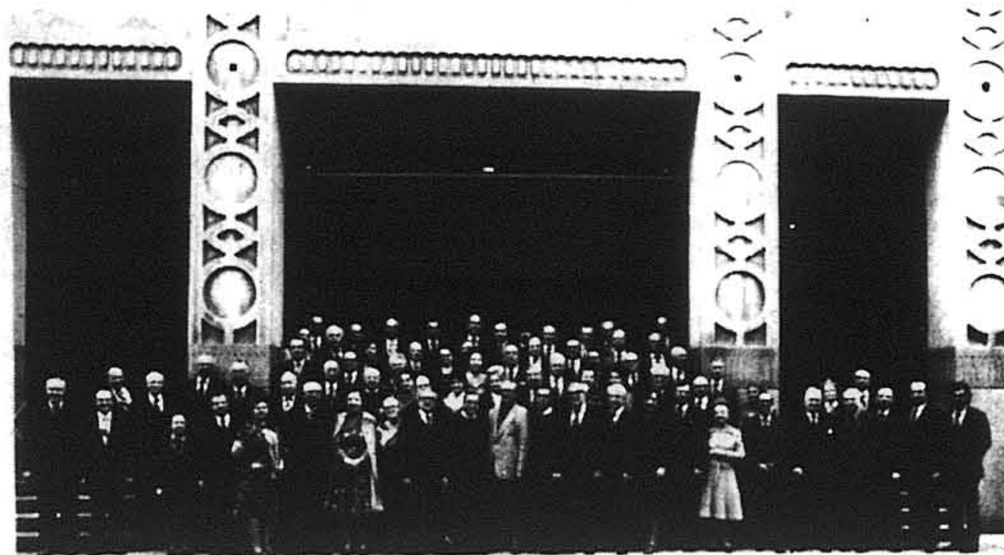
Про хід будови церкви св. Юра кожної п'ятниці докладно звітує по радіо (вечором від год. 7:00 до 8:00) парох, ігумен і керівник радіової програми о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ. За минулий один місяць (березень) до каси Будови Церкви вплинуло $95,000.—. Церква на день 23-го квітня 1978 року буде частинно викінчувана й готова до посвячення. Американська нюйоркська преса кількакратно згадувала про будову церкви св. Юра, підкреслюючи, що українці своїми мільйоновими інвестиціями збагачують і поліпшують нюйоркський „давнтавн".

Проєктодавцем нашої церкви є архітект інж. Аполінарій Осадца, довголітній знавець українського церковного мистецтва й церковної архітектури. Він постійно слідкує за працею контрактора.

Пожертви на будову церкви св. Юра пересилати на адресу канцелярії св. Юра:

ST. GEORGE'S UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
BUILDING FUND
33 EAST 7th STREET, NEW YORK, N.Y. 10003





Комітет будови церкви св. Юра. Посередині парох о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ. — ліворуч нього голова Комітету адв. Роман Гуглевич, праворуч — інж.-арх. Аполінарій Осадца.

ЯК ПОСТАЛА НОВА ЦЕРКВА СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

Короткий нарис за інформаціями від о. д-ра Володимира Ґавліча, пароха церкви св. Юра, ігумена ЧСВВ, та від адв. Романа Гуглевича, голови Комітету будови церкви

Думка про конечність збудувати нову церкву св. Юра в Мангеттені в Ню Йорку постала вже давно, ще під час Другої світової війни. Давня церковця, збудована і влаштована ще тоді, коли були зовсім інші мистецькі вимоги, без іконостаса, з аж надто примітивними лавками і примітивною проповідницею, служила вірно за храм молитви, але й вимагала або радикального ремонту, або будови нової церкви, яка була б церквою репрезентаційною. І коли у 1942 році церкву перебрали оо Василіяни, то вони, за домовою з єпископським ординаріятом, мали заснувати дві нові парохії — на Бронксі і в Асторії — і розбудувати школу. Ясна річ, що акутною була потреба будови нової церкви св. Юра.

Приплив нової іміґрації після Другої світової війни дав могутній поштовх до здійснювання тих цілей. Основано заходами ОО Василіян парохії на Бронксі і Асторії, збудовано 5-типоверховий шкільний будинок і зараз же після того, наче автоматично виринула думка, щоб реалізувати плян будови нової церкви. Найпершим етапом до тієї цілі було викуплення наріжного дому і сусіднього гаражу. Наступний затяжний етап сстосувався тамошніх мешканців: не було легко позбутися їх. Новий парох церкви св.Юра , о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, який перебрав цю парохію 1 серпня 1970 р. мав великі клопоти з отриманням взагалі площі під будову нової церкви. Останній впертий мешканець наріжного дому випровадився щойно 31 грудня 1975 року. Ще попередній парох, о. Юліян Катрій, порадившись з фахівцями, звернувся по плян нової церкви до інженера - архітекта Аполінарія Осадци в Ню Йорку. Але за первісним пляном треба було б збурити не тільки наріжний дім і парохіяльний будинок, але також і стару церкву. Той плян був ризиковний, бо зруйнування старої церкви ще перед збудуванням нової погрожувало взагалі втратою парохії, бо її члени могли „розлетітися" до інших парохій, або взагалі відвикнути від рідної церкви. Поруч із цим виринули й інші сумніви: у 60-их рр. дільниця нюйоркського „давнтавну" раптово споганіла. — сусідня 8-ма вулиця стала неначе центром небувалого до того часу явища „гіппі", серед яких зароїлося від наркоманів. Прийшли випадки вбивства, нападів, дільниця стала небезпечною. Тому були різні думки — чи варто ризикувати таку нову велику будову в таких відносинах? Проте переважила думка, що треба таки будувати нову церкву на передбаченому раніше місці. Арґументи були такі: 1) це велика власна посілість, 2) туди дуже вигідний доїзд підземками і автобусами, 3) наші давні парохіяни мають сантимент до того місця, дорожать старою церквою і будуть ремствувати, коли б церкву зруйнувати і нову будувати деінде, 4) це таки „український давнтавн", де є коло 200 українських домовласників, де є Український Народний Дім, Пласт, СУМА, Літературно - мистецький Клюб, домівка Об'єднання мистців, українські книгарні, українські крамниці. Нові доми в тій дільниці закупили Український Конґресовий Комітет на спілку з Союзом Українок, новий будинок закупили „Самопоміч", Український Спортовий Союз, — великий будинок закупив Визвольний Фронт, — в американській пресі вже появилися замітки, що це українці відновлюють і прикрашують „давнтавн". Врешті рішив останній арґумент: хто може дати ґарантію, котра дільниця в Ню Йорку в майбутньому не стане „поганою" і чи не існують однакові шанси, що саме нюйоркський „давнтавн" значно покращає, — коли ось загрозливе явище „гіппі" так само зникло, як появилося?!

Ці мотиви вплинули, що новий парох, о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, рішив будувати нову церкву таки на первісно заплянованому місці, на 7-ій вулиці...

Хоч найперші гроші на будову нової церкви записані в книжках парохії ще у 1947 р., проте плянову збірку фондів розписано аж у р. 1960. Але люди не квапилися з масовими пожертвами, поки не переконалися, що це не пуста „пропаґанда", а ділова, плянова, реальна праця.

1 січня 1976 р., коли нові пляни будови церкви були вже раніше затверджені і всі мешканці наріжного дому випровадилися, негайно приступлено до очищування терену: треба було розібрати мешкальний будинок, ґараж і давній парохіяльний канцелярійний будинок. Очищування терену під будову нової церкви передано фірмі, якої співвласником був українець. Вона впоралася з тією роботою докладно до 5 березня 1976 року. На розписаний конкурс будови нової церкви зголосилися три американські фірми — української фірми, яка взялась би за таку велику будову, нема. Вибрано фірму Баранеллі. 28 березня 1976 р. відбулося благословення площі. 2 квітня 1976 розпочалася будова нової церкви. 5-го червня того року відбулося благословення наріжного каменя.

Всією справою будови нової церкви займався Парох і Комітет, головою якого від початку був адв. Роман Гуглевич. 27 грудня 1975 року відбулися збори представників організацій, які обрали новий Комітет під головуванням того ж адв. Романа Гуглевича. Цей вибір затвердило велике зібрання парохіян — понад 400 осіб — 4 січня 1976 року. До нового Комітету ввійшло аж 99 осіб. Чому так багато? Шоби всі ті, які мали будь-які сумніви, були поінформовані про всі подробиці і щоби була дійсно якнайширша репрезентація українського суспільства Великого Ню Йорку. Членство у Комітеті будови церкви св. Юра не було тільки паперовою честю: всі члени зголосилися добровільно і 75 відсотків членів від самого початку дотепер активно працюють. Безкорисно, без сотика заплати. З поміщеного поруч сумаричного фінансового зведення видно, що це велике підприємство з мільйоновими сумами. Повівши таку збіркову акцію треба записувати кожний цент, вести рахунки прибутків і видатків, проголошувати друковані „Бюлетені" Комітету по 22-48 сторінок кожний: таких бюлетенів видано вже 5. Отець парох проголошує всі пожертви у своїй радіопередачі кожної п'ятниці, а 500 дол. і вище у щонедільній відправі в церкві , — водночас плянувати, переговорювати і стежити за всіма подробицями будови у безперервному стику з інженером, будівельником та виконавцями всіх робіт — це не легка штука! Це не легка штука зібрати понад три мільйони долярів та ще й при наявності багато згори упереджених, неохочих і неприхильних, бо ж ми належимо до українського суспільства, в якому не може обійтись без опозиції-для-опозиції, без підозри і без критикоманії. І тому збіркова акція всіма способами — включно також із публічним ярмарком на 7-ій вулиці та відкриттям харчівні, де гурт жертвенних Пань-Громадянок заходиться, щоби щонеділі після Богослужб вірні могли заходити туди і купувати борщ, вареники, голубці, чай, каву та різні „солодкі" вироби — все це разом складалося і далі ще складається на велику машину, яка складно і гармонійно працює для діла, призначеного на прославлення Господа...

Чим парох церкви св. Юра, о. д-р Володимир Ґавліч, і Комітет будови церкви під головуванням адв. Романа Гуглевича можуть похвалитися — на нинішній день, на квітень 1976 року, коли буде вперше відправлена у новій церкві Архиєрейська Богослужба?! Готова зовнішня будівля, головний престіл, 4 бічні престоли, сповідальниці, лавки, 16 вітражів під копулою роботи артиста маляра, найкращого нашого сучасного „візантиніста", Петра Холодного мол. Тематика тих вітражів — історія людського роду у символах. Готові мозаїки за рисунками артиста-маляра Михайла Дмитренка з Детройту: Божої Матері, св. Ольги, св. Володимира і св. Йосафата. Готовий „підвал" з тамошньою залею і всіма численними приміщеннями. На найближчому пляні стоїть придбання іконостасу і бічних вітражів — хто споглянне на ті великі, високі і численні вікна — той зрозуміє, скільки ще труба буде часу і мисстецької творчости, щоби замісць того прозорого скла пишалися вітражі. Втражі — плянувалося — мала виконувати фірма покійного інж .Баранського, — еісля його ссмерти Комітет рішив передати працю фірмі Івасютина-Мотрука. Зате малюнки всіх мозаїк зладжує артист-маляр Михайло Дмитренко з Детройту. Ще не рішено, чи великим запрестольним образом буде малюнок чи мозаїка. Всі мозаїки, за рисунком названого українського артиста, виготовляє найкраща італійська фірма таки в Італії.

Ще не всі подрабиці остаточно заплянoвані й вирішені: наприклад, не рішено ще, чи у притворі над великими входовими дверми вже безпосередньо до церковної залі має бути образ, чи також велика мозаїка релігійної тематики. Але найважливіший факт, що о. Парох і Комітет будови церкви св. Юра здають собі справу, що цей новий храм мусить бути не тільки дійсно репрезентаційним назверх, але й своїм високомистецьким внутрішнім влаштуванням, щоби у такій мистецькій обстанові міг дійсно панувати молитовний настрій і щоби ця нова церква стала свідоцтвом не тільки грошової жертвенности української громади, але і її культурного рівня, — щоби газетна вістка, що „українці відновлюють нюйоркський давнтавн" не була пусткю фразою, а ствердженням, що відновлювання українцями нюйоркського давнтавну пішло дійсно під знаком — прославлювання Господа...

Сумаричне фінансове звідомлення — подане поруч і воно мусить кожному читачеві імпонувати. Тут згадаємо тільки, що коли спершу наші люди ставилися з недовір'ям до задуму будови нової церкви і не квапилися з пожертвами, то коли побачили, що це не „пропаґанда", що це не „фікція", а реальнан дійсність, то струм пожертв щораз збільшувався. І так, у серпні 1970 щ. Комітет будови розпоряджав готівкою 405.000 дол., на яку склалися пожертви за ціле минуле десятиріччя. Але вже в одному 1974 році вплинуло до каси Комітету 332.000 дол., а в одному 1976 році — 645.000 дол. Славетній вислів українського патріота-мецeнната Євгена Чикаленка „Будь патріотом не до глибини серця, а до глибини своєї кишені" — можна тут парафразувати: „Українські люди Ню Йорку й околиці виявилися побожними не тільки словами молитви, але й ділами своїх грошових пожертв". На славу Господню.

ЗВІТ

КОМІТЕТУ БУДОВИ НОВОЇ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ

про приходи і розходи за час від 1-го січня 1947 р. до 31-го березня 1978 р.

ПРИХОДИ:	
Індивідуальні пожертви.........	1.998.857.83 Дол.
Збірки в церкві...............	331.782.27 "
Імпрези.......................	55.035.40 "
Паркування....................	21.735.00 "
Відсотки......................	505.980.82 "
Домівка зустрічі..............	11.474.70 "
Інші дрібні впливи............	2.244.21 "
РАЗОМ ПРИХОДИ:................	2.927.130.23 Дол.
РОЗХОДИ:	
Контрактор....................	2.195.565.67 Дол.
Архітект......................	142.757.40 "
Купно і розібрання ґаражу і приготування площі до паркування..	82.240.24 "
Вдержання будинку, звороти льокаторам, судові кошти...........	37.500.00 "
Повалення будинку.............	36.700.00 "
Податки від площі до паркування	6.528.58 "
Ситуаційні мапки..............	5.365.00 "
Асекурація....................	10.221.00 "
Лябораторійна провірка цементу.	4.800.35 "
Вітражі /на рахунок/..........	30.388.47 "
Престоли/на рахунок/..........	29.721.18 "
Лавки / на рахунок/...........	6.826.75 "
Кошти імпрез..................	1.464.06 "
Бюлетені......................	2.040.00 "
Додаткові світла..............	5.800.00 "
Урядові дозволи...............	509.87 "
Інвентар до домівки зустрічі....	527.00 "
РАЗОМ РОЗХОДИ:................	2.598.955.57 Дол.
Готівка.......................	328.174.66 "
РАЗОМ:........................	2.927.130.23 Дол.
КОШТИ БУДОВИ ЦЕРКВИ:	
Контрактор....................	2.452.457.00 Дол.
Заплачено по день 31.3.1978 р..	2.195.565.67 "
Належитість контракторові......	256.891.33 Дол.
Готівка	328.174.66 "
Надвижка на внутрішнє влаштування	71.283.33 Дол.

Провірено ~~дня~~ 4. квітня 1978 р.
Контрольна Комісія:

Іван Винник
Касієр.



Адв. Р. Гуглевич, голова Комітету будови церкви св. Юра



Іван Винник, касир Комітету будови

Дипл. інж.-арх. Аполінарій Осадца, творець пляну нової церкви

Пом'янули свого професора

В сороковий день смерти сл. п. проф. д-ра Михайла Тершаківця

Бувші учні Української Академічної Гімназії (Філії і Головної) у Львові, які живуть у Торонті, відзначили пам'ять свого незабутнього Професора сл. п. д-ра Михайла Тершаківця заупокійною божественною Літургією і Панахидою, що їх відправив колишній приятель і товариш покійного о. митр ред. Петро Хомин парох церкви Успення Пресв. Богородиці у сослуженні свого сотрудника о. Євгена Бобовнцка колишнього учня Покійного Професора. Інженер Петро Бубела, також колишній учень Покійного, гарно проспівав під час Літургії ,,Апостола'' і ,,Вірую''. Серед присутніх була родина нашого колеги мгра Андрія Тершаківця, кузена сл. п. проф. Михайла Тершаківця.

Після відчитання св. Євангелії, о. митрат ред. Хомин у змістовній, великою пошаною і любов'ю пронизаній проповіді згадав про великі заслуги Покійного, як ревного християнина, ентузіястичного подвижника Помісности Української Католицької Церкви, блискучого педагога, непересічної міри вченого-науковця, а понад все вірного сина свого обезволеного народу, якому на протязі свого трудолюбивого і з ласки Господньої довгого життя вірно прослужив. Водночас о. митрат ред. Хомин відчитав звернення-заклик Ділового комітету для відзначення 100-річчя Української Академічної Гімназії за підписом ген. секретаря мгра Івана Костюка в справі складання ,,замість квітів на свіжу могилу'' сл. п. Професора пожертв на видання Ювілейної Книги УАГ, що саме тепер друкується, зазначивши, що сл. п. М. Тершаковець був Почесним головою того Комітету. На згадку про нього як почесного голови Ювілейного Комітету УАГ, присутнім учасникам першої частини Ювілейної Зустрічі, яка відбулася в 1968 році на Союзівці, пригадалася бадьора постать незабутнього сл. п. Професора, який не дивлячись ні на свій вік, ні на труди пов'язані з доїздом та активну участь в дводенній програмі Зустрічі, не міг відмовити своїм дорогим учням своєї присутности на тій Зустрічі, а своїм дорогим колегам, отцям катехитам і професорам, як найстарший віком патріярх колишнього учительського збору львівської ,,Альма Матер'' приємности зустрічі з нами. Підготовляючи деякі матеріяли до Ювілейної Книги УАГ, яку вже почали ,,набирати'' в друкарні, снував сл. п. Покійний приманчиву мрію про свою поновну участь у черговій Зустрічі зі своїми дорогими випускниками, яка має відбутися в днях 23-го і 24-го вересня на тій же самій Союзівці, до останніх днів своїх. На жаль сталося інакше... Не доведеться нашому дорогому Професорові бути між нами, коли серед чудової природи нашої Союзівки, під час Зустрічі різних поколінь випускників львівської ,,Альма Матер'' загомонять голоси її ,,дітей'' що їх вона випустила у широкий світ. Не буде тоді вже між нами нашого Дорогого Вчителя, дорадника і приятеля, коли то його учні разом з їхніми катехитами та учителями під час своєї чергової Зустрічі піднесуть українській громаді в діяспорі монументальне видання про Українську Академічну Гімназію, яка видала тисячі пламенних борців за Українську правду і яканоситиме також духа печать нашого дорогого і незабутнього професора, сл. п. д-ра Михайла Тершаківця.

В першій рунді збіркової акції ,,замість квітів на свіжу могилу'' на видання Ювілейної Книги УАГ у Львові склали по 25 дол.: Андрій Тершаковець, Юрій Карманін; по 20 дол. — Євген Орищин, Володимир К. Чиж, Ольга Цвик, Василь Федорович, Роман Банах, Петро Бубела, Олександер Скоцень, Петро Чорний.

Збіркова акція продовжується.

Р. Л.

Малярська виставка Галини Новаківської у Детройті

Близькість Торонта й Детройту була все підставою доволі живих мистецьких зв'язків між цими двома великими скупченнями українців. Від років загощували до Детройту симфонічна оркестра, театр, хори і також ось такі образотворчі мистці як: Левицький, Бідняк, Вагаутдин, а в днях 17-19 березня цього року й Галина Новаківська.

Йоган Себастіян Бах твердив, що ціллю мистецтва є хвалити Бога і збуджувати в душі людини взнеслі почування. Дивлячись на картини Новаківської взнеслі почування викликають в першій мірі її ікони. Хоча композиційно вони нагадують давні зразки, їхня оригінальність виявлена в їхньому кольориті — ужиття в деяких з них синьо-зеленої барви і в сильнім наголошенні почуття любови в обличчях Бого - Матері й Дитяти, що оживляє їхні лиця і виявляє їх внутрішній світ. Надаючи їм цієї основної людської прикмети, вони стають нам близькі. Емануючи молитовну атмосферу і заховуючи достаточну дозу містики, вони, однак, не викликають враження археологічного предмету. Це ніжне і обережне усучаснення відбігає цілковито від деяких прямо революційних спроб модернізувати ікони. В історичну картину ..Князь Ігор", крім головного сюжету, зручно впроваджено додаткові сцени як також уривки старого тексту. Притишена спокійна кольористика картини викликує враження автентичного документу давніх часів. „Лісова Мавка" зливається гармонійно з довкіллям зачарованого лісу і її ніжно накреслена сильветка вказує на її нереальність. Первні української духовости мисткині виявлені в портретах дівчат та взорах народного гончарства. Занехуючи перспективу, вона кількома сміливими почерками надає їх лицям і постатям життя та таких почувань, як зачудовання та неспокій. Багатство народних символів довкола їх постатей, відданих живими барвами вказує, що наголос поставлено тут на декоративність. Красвиди відносно великого формату влучно схоплюють настрій кожної пори року. Із зимових красвидів віє правдивим холодом, красвид в бронзових кольорах передає горяч африканського літа. Квіти і трави в масі мають свіжість вчасної весни. В кольорах вона — багата у відтіні, в контрастах повздержлива. Лише „Жовті Лілеї" горять кольорами, що нагадують Матісса. В композиції картин її оригінальною рисою є часте впроваджування вертикальних та діягональних ліній, які ділять картину на ряд чітко відокремлених площин. Це допомагає глядачеві зосередитись на деталях. Малярська мова Галини Новаківської — це безперечно мова сучасного мистця, що ґрунтовно пізнавши традиційні і модерні прийоми мистецтва, вміла їх схопити в одне, і, виявляючи їх через призму свого таланту, надати їм індивідуальне обличчя.

Володимир Баран

Концерт танцювального ансамблю „Волошки"



Танцювальний ансамбль „Волошки" виконує танки під час концерту, в авдиторії Менор Джуніор коледжу. Артистичний директор — Зоя Граур-Корсун.

У гарній околиці Дженкінтавну, Па. недалеко головних автострад, положений університетський двір з трьома імпозантними будівлями. Це — єдиний Український приватний Католицький коледж для жінок у ЗСА під зарядом Сестер Василіянок. Часто читаємо на сторінках української і англомовної преси новинки про події у Менорі. Осінню минулого року Менор Джуніор коледж обходив 30-літній ювілей свого існування. Мати Марія Должицька у своєму прекрасному слові під час ювілейного бенкету з'язувала важкі початки школи до сьогоднішнього зросту і успіхів. Сестри Василіянки звертають особливу увагу на християнсько-моральне виховання, високий рівень навчання та збереження національної ідентичности.

При коледжі засновано Студійний Осередок Української Культури. Музей українського церковного і народного мистецтва вже відкритий. Його відвідують свої і чужі, захоплюються нашою культурною спадщиною. Український відділ Бібліотеки росте. Треба ще багато зусилля і фінансової допомоги, щоб сповнити намічені задуми, бо коледж, як кожна приватна іституція в Америці полягає на підтримці людей доброї волі.

І ось, Український Танцювальний Ансамбль „Волошки" під мистецьким керівництвом пані Зої Граур-Корсун, який виступить з концертом у Менорі, призначив ввесь прихід на розбудову Студійного Осередку Української Культури. Ансамбль „Волошки" під вмілим проводом пані Зої існує вже 5 і пів року. Молоді танцюристи, (а їх є 30 !) вже не раз захоплювали глядачів прецизним виконанням танців і гарними стилевими строями.

В неділю, 16-го квітня 1978 р. вони виступлять знову в Авдиторії Менор Коледжу. Початок Концерту о год. 4-ій по полудні. В програмі танки національні, та сюжетні танці й виступ молодих бандуристів Марка Бандери і Тараса Павловського.

Щиро запрошуємо громадянство міста Філядельфії та околиці прибути на виступ Танцювального Ансамблю „Волошки", щоб піддержати почини СОУК.

Київський Вечір у Філядельфії

Дві установи Філядельфії — Об'єднання Жінок ОЧСУ та Товариство Українських Інженерів розпочало минулого року цикл вечорів, присвячених українським містам. Той цикл розпочався вечором присвяченим Харкову. Зі слів захопленої публіки видно було бажання такого єднання з нашою Батьківщиною у формі доповідей, фільмів та підкресленням, чим замітне дане місто. Зокрема де побажане для молодих українців на чужині, навіть тих які з волі батьків відвідали Україну і звідти, на жаль, не вивезли ні належного обзнайомлення ні захоплення. Обмежені до строго визначених об'єктів, не завжди українських історичних (бо їх систематично руйнується) а лиш до замітніших свідків московського панування і збаламучені фальшивими інформаціями совєтських провідників, приїхали до Америки огірчені, а в найкращому випадку байдужими. Їх не можна осуджувати, бо ж трудно вимагати від молоді народженої в Америці, щоб вони захопилися занедбаними руїнами і партацькими будівлями псевдо-американського стилю в країні де брак комфорту не рівноважить ані гарне повітря, ні поверховна чистота. А якже корисно знати українському молодому поколінню своє минуле з тисячлітньою культурою в час відродження гордости з свого походження! Для такої цілі і служив харківський вечір, який був скромною спробою виявити в популярний і доступний кожному спосіб різні аспекти українського міста, його історії, культури. Українських міст з цікавим минулим в Україні багато і наближення їх до стуженого за своїм славним минулим українця на чужині є доброю нагодою відсвіжити свої почування і збагатити знання про Україну за допомогою добре підготованих доповідів фахівців.

Збагачені досвідом організатори, маючи пропозиції влаштувати полтавський, одеський чи львівський вечір — приступили до найважливішого завдання показати нашу столицю, стародавній славний Київ. Над програмою київського вечора попрацювали дбайливо різні знатоки: архітект, поет, історик, музика. У висліді їхньої праці програма київського вечора заповідається надзвичайно цікаво. На цьому вечорі буде показаний Київ із самих початків своєї історії, будуть схарактеризовані чільні постаті історії, культури, побуту, зазвучать вокальні та інструментальні твори київських композиторів, будуть представлені архітектурні та мистецькі об'єкти на фільмовій стрічці. І буде напевно переповнена зала і задоволення, буде перегляд і відмічення „гус іс гу". Це буде 22-го квітня ц.р.

Відкриваючи ось так краєчок заслони над діяльністю двох жвавих товариств ми бажали б сповістити тих читачів ,,Свободи'', які в своїх містах бажали б влаштувати подібні вечори, що наші доповідачі та наші фільми з попереднього вечора присвяченого Харкову і напевно і київського можуть послужити матеріялами і навіть особами доповідачів. Зацікавленим в того роду імпрезі організатори у Філядельфії дуже радо послужать порадами та матеріялами.

Н.Н.

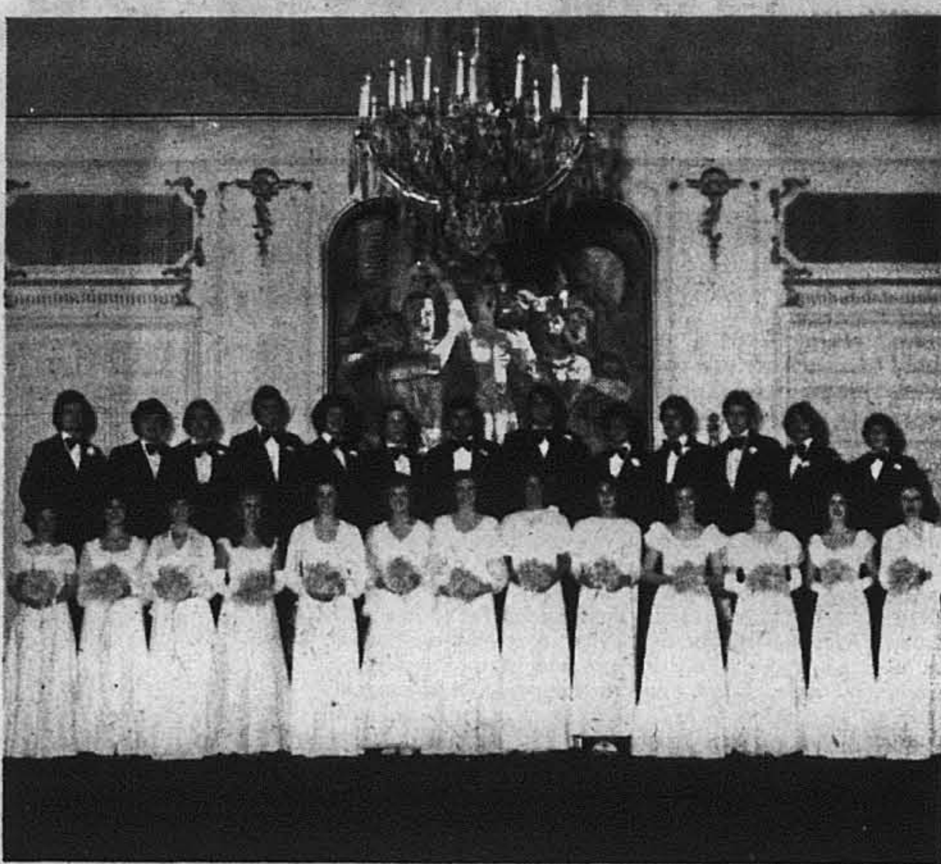
Дебют в Чікаґо

Цьогорічний традиційний Баль з презентацією дебютанток в Чікаґо, спільно спонзорований трьома товариствами: Лікарським, Ветеринарів та Інженерів, відбувся 28 січня в залі Ґренд Волрум готелю Конрад Гілтон. Гостей привітав в імені господарів (цього року Т-во Українських Ветеринарів) д-р Роман Ткачук. Дебютанток представляла пані Таня Рейнарович, а їхніх батьків та ескортів д-р Петро Попович. Також вітали дебютанток д-р Роман Оришкевич від тва Українських Лікарів, д-р Іван Рудавський від т-ва Українських Ветеринарів, та інж. Петро Вихрій від т-ва Українських Інженерів. Дебютантки це в більшості абсольвентки чікаґівських Шкіл Українознавства та члени Пласту. Церемоніял презентації — уклони, машерування, вальс з батьками та ескортами — підготовив Ігор Скуб'як.

Після вечері гості довго забавлялись під звуки двох оркестр — „Веселі часи" та „Кордс".

З цієї нагоди дебютантки склали пожертву на Фонд Енциклопедії Українознавства.

(н. н.)



Дебютантки і їхні ескорти на балю в Чікаґо (зліва): Христя Кокорудз і Андрій Городиський, Оля Куриляк і Ігор Роговський, Марія Каппа і Віктор Голик, Ліда Чопівська і Юрій Таммель, Ліда Косик і Юрко Павлик, Таїса Бурачинська і Алєксандер Рейнарович, Ірена Драґан і Зенон Дикій, Тетяна Мілан і Іван Лепкалюк, Марія Анна Лепкалюк і Марко Понте, Маруся Рейнарович і Олесь Струк, Патриція Чемеринська і Олег Палій, Соня Андрушко і Володимир Руденко, Таїса Маркусь і Анатоль Коломиєць

Дебютантки у Клівленді

Клівленд (Н. Н.). — Дня 4-го лютого 1978 р. відбувся в Клівленді баль хору „Дніпро", як і попереднього року в залі Мішадс Кантрі Клаб.

Голова хору Олег К. Мороз коротким словом відкрив баль та привітав усіх присутніх. Під час балю Оля Калушка перевела традиційну презентацію дебютанток, яка стала щорічною загальновідомою товариською подією, та є уже 16-та з черги. У цьогорічній презентації дебютанток взяло участь 7 молоденьких красунь. Щирі оплески публіки вітали кожну пару.

Після презентації голова хору звернувся декількома словами до молодих дебютанток, та, складаючи їм ґратуляції, побажав всього найкращого на майбутнє, закликаючи, щоб вони завжди пам'ятали, що вони українці і що на них спочиває велике завданння відносно української спільноти.

Під час забави гості мали змогу оглядати мистецьку виставку образів Степанії Демчук.



Дебютантки зі своїми ескортами на балю в Клівленді. (Зліва): Надя Сохоцька, Ірена Завадівська, Людмила Якимцов, Оля Калушка (переводила презентацію), Натали Трач, Зірка Росул, Леся Трилюк, та Рома Теліщевська. Богдан Ґернаґа, Микола Дейчаківський, Віктор Кулик, Віктор Гутник, Адріян Кармазин, Остап Сохоцький та Марко Терпиляк

Зимовий Баль ТУІА — Відділ Детройт

Дня 28-го січня 1978 р. в новому приміщенні готелю Гілтон в Трой відбувся традиційний Зимовий Баль із презентацією дебютанток. Щорічний успіх балю залежить від багатьох обставин, а головно від кількости дебютанток, оркестри і залі. Очікуване число дебютанток здійснилося. Зголосилося 18 кандидаток, що вказувало на можливість рекордової участи в балі. В додатку до презентації молодих панянок заповіджено виступи співака А. Дербіша з Торонта і Ансамблю „Луна". Управа Відділу мала причину сподіватись, що 20-ий Зимовий Баль буде одним із найбільших балів в історії діяльности Детройтського Відділу, однак, снігова буря перешкодила плянам. Хоча тільки одна дебютантка Анета Гевко не могла продістатись із Огайо, багато гостей зрезиґнувало з балю навіть в останній день. На балі бракувало гостей - приятелів із Огайо і Канади, які цього разу не могли прибути з огляду на сніговію.

Усе ж, не зважаючи на глибокі сніги і ховзьку дорогу, приблизно 280 осіб взяло участь в балі. Гості гарно забавлялись при звуках оркестри Джері Робертс і мали нагоду подивляти 17 молодих панянок і їхніх ескортів. Ансамбль „Луна" в складі: Віри Андрушків, Наді Лаврин, Христі Липецької, Миросі Михалович, Зені Серафин, Миросі Стефанюк і Оксани Федорович відспівав пісню „Літо - осінь", присвячену дебютанткам. В дальшій програмі вечора ансамбль виконав ще „Пісня про любов", „Ой, гарна я гарна", та „Жито, мати". До співу, фортепіяновий супровід — Марії Лісовської.

Оркестра старалась грати наші улюблені мелодії, до яких, одначе, не приспівував, як заповіджено, А. Дербіш, перешкоджений сніговією. За успіх балю належиться подяка всі м членам Управи, а зокрема найбільше признання референтові балю колезі Евгенові Кордубі за підготову і переведення програми; паням Ірені Сеник і Зені Серафин за приготовлення дебюту; а ансамблеві „Луна" за чудовий спів.

Серафин-Козак



Презентація дебютанток на 20-му Зимовому Балі, що його влаштував Детройтський Відділ ТУІА (зліва): Соня Антонюк і Андрій Михалович, Оля Захарій і Стефан Стасів, Маріянна Княгиницька і Борис Сеник, Мотря Рижа і Нестор Галицький, Дана Несторович і Богдан Гречний, Леся Прийма і Павло Дигдало, Наталка Харевич і Роман Колодчин, Соня Стельмах і Богдан Меренюк, Христя Патерин і Борис Михальчак, Дарія Чапельська і Маркіяни Федорович, Варвара Перцович і Олег Лаврин, Патриція Собків і Павло Темник, Лідія Серафин і Юрко Дужий, Дарія Несторович і Конрад Імирович, Рома Кручак і Ярослав Стеткевич, Рома Рогач і Андрій Сисак та Лідія Тустанівська і Роман Калитяк

ДИПЛОМОВИЙ РЕЧИТАЛЬ І. ПЕЛЕХ

Філядельфія, Па. — Музична Школа при Темпл університеті влаштовує у четвер, 20-го квітня ц. р., о год. 7:30 вечора в залі Пресер Голл, кімната 204 — дипломовий речиталь піяністки Ірини Пелех. В програмі твори Баха, Бетговена, Балакірефа та Дебюссі.

ГУБЕРНАТОР МІННЕСОТИ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

кий розголос для українців Міннесоти. В ювілейному році 200-річчя ЗСА, а також влітку минулого року ця молодь успішно задемонструвала перед тисячами глядачів красу українського танцю і пісні. Надзвичайно успішним був її виступ на українському фестивалі з нагоди відкриття центру для дослідження історії і поселення залізної полоси північної Міннесоти. Присутній на цьому святі губернатор Руді Перпіч і його дружина звернули пильну увагу на це незвичайне зацікавлення американської молоді українського роду. Губернатор Перпіч, котрий є хорватського походження, є чи не першим губернатором Міннесоти, який звернув належну увагу на багаті культурні надбання різнонаціонального суспільства його стейту. Він уважає, що ці багатства, що їх привезли до цієї країни тисячі еміґрантів з різних кінців світу, треба вивчати, зберігати і поширювати. Цей його погляд став основною причиною, чому він звернув пильну увагу на нашу молодь і її широко закроєну працю для вивчення і збереження культурної спадщини українських предків. Захоплений такою діяльністю молодого українського покоління і для вияву признання за цю працю, губернатор Перпіч, за посередництвом д-ра Михайла Козака, запросив представників цієї молоді в гостину до його офіційної резиденції в Сейнт Полі.

У вівторок, 4-го квітня, ввечері перший раз в історії Міннесоти найвищий достойник стейту угощав вечерею тридцятьох українських дівчат і хлопців та їхніх керівників на чолі з духовним опікуном о. прелатом д-ром Степаном Кнапом. Також присутніми були члени співочого ансамблю „Акорд", які часто беруть участь у імпрезах нашої молоді.

Тригодинне прийняття, переплітуване співом українських пісень, зробило на учасників глибоке враження та залишило багато милих спогадів. Губернатор виявився надзвичайно привітливою і гостинною людиною. Він з увагою розважав своїх гостей, з кожним коротко порозмовляв, цікавився життям і плянами на будуче.

Під кінець вечора представники управи молоді: Анна Іванок, Леся Стець і Роман Козак передали губернаторові українські писанки роботи Марії Луців і Роземарі Киці, як вислів признання і вдячности за його правдиве зацікавлення культурною спадщиною національних груп Міннесоти. Також о. прелат Кнап передав писанки від Музею українського мистецтва ім. Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, влаштованого при церкві св. Константина.

Губернатор щиро дякував за признання і гарні подарунки. Він заохотив молодь продовжувати корисну працю зберігання культурних скарбів українських предків. Він також сказав, що, на його думку, з усіх національних груп, українці в цьому є найбільш активними. Він наголосив, що така праця є дуже корисна, бо вона збагачує культуру не тільки стейту, але також всієї країни. Розуміння цього спонукало його поробити заходи, щоби в офіційній резеденції губернатора було окреме місце для виставлення зразків народного мистецтва національних груп Міннесоти. Сьогодні українці це зробили, бо українські писанки зайняли перше і почесне місце в цій резиденції.

Зодягнена у вишивані блюзки і сорочки українська молодь, її талант та зразкова поведінка, все це зробило на губернатора дуже приємне враження. Він особисто проводив їх по своїй резиденції, показував і пояснював різні історичні предмети, а на прощання кожному щиро стискав руку та висловлював надію на скоре побачення.

Радіопрограма УВФ у Філядельфії

Радіопрограмі УВФ сповнилося п'ятнадцять років. Початки її були в поблизькій до Філядельфії, Мідії, зараз вона діє у Філядельфії. Вона передає свої програми в вівтірки та четверги від шостої до шостої тридцять вечора. В кожній програмі слухачі слухають десятихвилинний коментар на політичні, історичні, літературні та злободенні теми. Про характер тих коментарів висловився один з її слухачів так: „В радіопрограмі УВФ можна почути те, про що не часто пишуть газети. Автори коментарів відважно й незалежно оцінюють сучасні події і наше ставлення до світових та внутрішньо - українських проблем. Коментують вони щиро і патріотично. Коли я маю якісь сумніви до потягнень наших провідних установ, чи поодиноких провідних осіб — послухавши цього радіо я багато речей стаю розуміти, чи правильно чи помилково ми поступаємо".

Радіопрограма має своїх постійних слухачів, своїх прихильників і добродіїв. Трапляється, що особи упереджені до УВФ посилають на станцію листи з признанням та повідомленням, що переконали своїх приятелів щодо правильности лінії програми. Часто радіопрограма отримує листи з дописами, які використовує в своїх коментарах. Це свідчить про те, що програма виробила собі коло прихильників та політичних однодумців.

Коментарі пишуть різні автори. Деякі автори опрацьовують теми з минулого України, з культури, літератури про що молоде покоління в Америці не має можливости довідатись з інших джерел. Коментарі присвячені літературним, мистецьким чи музичним ділянкам культури насвітлюють постаті, твори, епохи. Проте найхарактернішою прикметою коментарів — їхня актуальність. Кожна подія громадського життя віддзеркалена в програмі. Вона чутливо реаґує на всі прояви явного збочення від національної етики, вона викриває небезпеку ворожих наступів на нашу еміґрацію, вона воює з угодовством та збайдужінням.

В музичній частині програми популяризуються твори української клясики, твори еміґраційних композиторів, народну пісню та елімінується підсовєтську макулятуру.

Радіопрограму передає станція WIBF, Yenkintown, Pa.

Н.Н.

Володимир Гетьманський...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ка, п. Мігован зайняв її місце як голова.

Після звітів секретаря п. Гетьманського та касира Михайла Франківського, відбулася дискусія, після чого на внесок Контрольної Комісії під головуванням д-ра Дідюка уділено абсолюторію для уступаючої управи.

До нової Управи були обрані: Володимир Гетьманський — голова, Василь Мігован — містоголова, Дмитро Ґалонзка — секретар; Михайло Франківський — касир та Контрольна Комісія у складі д-ра Івана Дідюка, як голови, та Йосифа Ірхи і Дмитра Мельника, як членів.

П-і Душник погратулювала п. Міганові та Бостонській Окрузі за виконання квоти нових членів на 101 відсоток зорганізуванням 66 нових членів і за це вона вручила Окрузі на руки голови та касира бонус на суму 118.00 дол. Бостонська Округа УНС охоплює шість Відділів УНС: 238, 307 і 374 в Бостоні, 178 в Менчестері, Н. Г., 224 в Сейлем, Масс., та новий Відділ 181 в Тапшан, Мейн.

Найбільш успішним організатором була п-і Анна Ремик, секретар Відд. 238, яка зорганізувала 25 нових членів та здобула цим „золоту зірку". Гетьманський, секретар Відд. 374, зайняв друге місце з 21 членом, п. Ґалонзка, секретар Відд. 307, був на третьому місці з 13 новими членами. Марія Беднарчик, секретар 178 Відд., зорганізувала 4 нових членів і п. Ірха, секретар 224 Відд., 3 нових членів. Рівнож, Ґалонзка вже зорганізував 11 нових членів на 1978 р.

П-і Душник у своїй доповіді представила загальний образ організаційного та фінансового стану УНСоюзу, вказуючи на зріст УНС в 1977 р. в обох секторах. Одначе, ріст членства повинен поступати у більшій мірі для покриття втрат через смертність та дозрівання грамот, якщо УНСоюз має постійно рости. Вона також заторкнула справу 3,000 нових членів, як організаційну мету надходячої Конвенції УНСоюзу, для якої повинні працювати всі делегати. П-і Душник також реферувала про 29-ту Конвенцію УНСоюзу, що відбудеться від 22-го до 27-го травня ц. р. в Піттсбургу, Па. В неділю, 21-го травня, день перед відкриттям Конвенції, відбудеться концерт в год. 6-ій вечора в готелі „Піттсбург Гілтон", разом з виступами музичних та танцювальних ансамблів.

П-і Душник також звітувала про плянування відзначити 85-річчя „Свободи", 45-річчя „Українського Тижневика" та 25-річчя „Веселки", дитячого журналу УНСоюзу. Вона також говорила про організаційні справи та нову клясу забезпечення для дітей, ТР-65, і пропонувала, щоб Відділи допомогли дітям незаможних родичів перевести деякий час в таборах на Союзівці.

Після її доповіді відбулася дуже жвава дискусія на різні теми, зв'язані з діяльністю УНСоюза, як значення Округ, більш активна участь в них членів, стипендії, відбування конвенцій на Союзівці, підвишки для секретарів, „Союзові Дні" та ювілейні відзначення, на які треба запрошувати студентів, що ходять на курси українознавства в Гарвардському Університеті. В дискусіях брали участь: О. Огірко, д-р Дідюк, пп. Ірха, Ґалонзка й Мельник і п. та п-і Р. Федорів.

Збори також відзначили хвилиною мовчанки пам'ять померлого недавно Миколи Давискиби, б. довголітнього головного радного і почесного члена Головного Уряду УНСоюзу.

П. Гетьманський, новообраний голова Округи в Бостоні, подякував присутнім делегатам за вибір та закликав до більшої співпраці між Відділами Округи.

Збори закінчено молитвою, яку провів о. Огірко.

Під час перекуски, яку приготовив комітет пань, п-і Душник оповідала про свої відвідини шістьох европейських країн та її візиту на Лемківщині, з якої походили її родичі, як теж про свою зустріч з українцями в різних державах.

В пам'ять мого Найдорожчого МУЖА
бл. п.
РОМАНА ГОДОВАНСЬКОГО
складаю 10.00 долярів на Патріярший Фонд.
Дружина О. ГОДОВАНСЬКА

Українська Вільна Академія Наук у США
з жалем повідомляє, що 8-го квітня 1978 року, після тяжкої хвороби, на 76-му році життя, помер член, науковий співробітник Академії

св. п.
ІВАН МИХАЙЛОВИЧ КРИЛОВ
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Дружині Покійного Оксані Опанасівній висловлюємо глибокі співчуття.

СПОРТ

Редагує О. Твардовський

ВІДБИВАНКОВІ ПЕРШОСТІ СУАСТ-СХІД 1978 РОКУ

В суботу, 13-го травня ц. р. у спортових залях середньої школи Колюмбія у Мейплвуді, відбудуться цьогорічні першості відбиванки Союзу Українсько - Американських Спортових Товариств Східніх ЗСА.

Господарем турніру буде УСВТ „Чорноморська Січ". Турнір проходитиме в 4-х групах: юначок й юнаків до 19-ти років життя, жіночій і чоловічій.

Вручення нагород відбудеться по закінченні турніру на великій залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні в часі великої Весняної Спортової Забави при звуках популярної оркестри „Зелене Жито", що її влаштовує УСВТ „Чорноморська Січ". Провід відбиванкової ланки СУАСТ-Схід сподівається рекордової участи дружин в цьогорічних першенствах.

В минулорічному турнірі звання першунів здобули: УНСВТ „Ч. Січ" в групі юначок, Пласт - Пассейк в групі юнаків, Пласт - Пассейк у жіночій групі і Пласт - „Чорноморці" в групі чоловіків.

УСПІШНІ ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКИХ ГАКІВКАРІВ

Продовжується гаківковий сезон професійних клюбів ЗСА і Канади в рядах, яких успішно виступають українські гаківкарі, уродженці Канади.

До закінчення сезону більшості клюбів залишилося ще 10 і більше гор, після чого розпочнуться гри „Плей оф". Приємно, що ряд наших гаківкарів не затратило своєї ідентичности і в численній англо- і франко-мовній пресі в ЗСА і Канаді, як теж радіових і телевізійних передачах у різнородних інтерв'ю, підкреслюють, що вони українці. Особливих успіхів добився Михайло Босий, який виступає в складі Ню Йорк „Айлендерс". Коли пишемо ці рядки, Босий наблизився до 880 точок сезону, здобувши 46 ґолів і понад 30 асист. Гарного успіху добився інший молодий гаківкар Денис Марук в клюбі „Баренс" Клівленд, здобувши досі понад 50 точок. Збірками у наступних клюбах є такі українські гаківкарі: В. Ткачук в Ню Йорк „Ренджерс", Орест Кіндрачук у „Флаєрс" Філядельфія, Тома Лисяк і Михайло Захарко в Атлянта „Флеймс", Денис Овчар і Марко Сузор у Кольорадо „Рокіс", Богдан Козак і Віктор Венаский в Лос Енджелес „Кінґс", Денис Полонич в Детройт „Бед Вінґс", Б. Федерка в Сант Люїс „Блюс", М. Пелик в Торонто „Мейпл Лівс", Д. Болончук у Вашінґтон „Капітолс". І. Буцик в Бостоні, И. Коваль в Боффало і Д. Гойда у Філядельфії, — усі в клюбах Національної Ліґи. В так зв. „Ворлд Гакі Ассосіейшен" в окремих клюбах виступають: Л. Собчук, Р. Буснюк, Д. Семенко, П. Шмир і М. Жук в Едмонтон „Ойлерс", Б. Лесюк в „Джетс" Вінніпеґ, Дж. Туркевич в Бірмінґгем „Булс" і М. Лукович в Гюстон „Ерос". Велике число українських гаківкарів успішно змагаються у клюбах „Американської Ліґи,", „Пацифік Гакі Ліґ", „Централ Гакі Ліґ" і „Інтернешенал Гакі Ліґ".

(от)

СПОРТОВІ ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Українські дружини копаного м'яча розпочали сезон 1978 р.

Українські дружини, що виступають у Вищій і Першій — ліґах совєтської імперії, розпочали цьогорічний сезон копаного м'яча, змаганнями за Кубок СССР в 1/16 фіналу. Більшість цих змагань відбулися у південних містах совєтської імперії, головно в Україні. У Сочі донецький „Шахтар" переміг клюб „Крила Рад" з Кууйбишева, вислідом: 2:1. Ґолі для української дружини здобули. Латиш і Старухін.

У цьому ж місті київський клюб „Динамо" впевнено переміг „Спартак" Рязань вилідам 3:0. Переможні ґолі для тієї дружини зі столиці України стріляли: Блохін, Онищенко і Буряк.

У Сухумі український клюб з Першої ліґи „Спартак" Івано - Франківськ звів внічию зустріч з відомим Центральним Клюбом Армії (ЦСКА) 1:1. Єдиного ґоля для „Спартака" стрілив Дирів. До речі, в складі ЄСКА виступає кілька українських змагунів, що служать у совєтській армії в столиці імперії-Москві.

У Ленінграді львівські „Карпати" на закритому стадіоні звели внічию зустріч з місцевим „Зенітом" 1:1. Вирівнюючого ґоля для „Карпат" здобув Баль. Колишні чемпіони Кубка СССР „Карпати", що в цьому році виступатимуть в Першій лізі, мають добрі можливості здобути перемогу в повторній зустрічі.

В Одесі місцевий „Чорноморець" легко переміг СКА Ростов - на - Дону, вислідом 2:0. Ґолі для української дружини здобули: Есебуа і Лещук.

В Дніпропетровську „Дніпро" несподівано ремісувало з іншим українським клюбом СКА Одеса — 1:1. Ґолі в цій зустрічі здобули: Малий для СКА і Самойленко для „Дніпра". В Нікополі місцевий „Колос" зробив несподіванку сильному грузинському клюбові „Динамо" Тбілісі, звівши внічию свою зустріч. — 1:1. Вирівнюючого ґоля для української дружини здобув Найда.

У Ворошиловграді „Зоря" ремісувала вислідом — 0:0 з клюбом „Ширак" Ленінакан.

Гаківка

В двох черговнх змаганнях на виїзді в м. Казані „Сокіл" Київ здобув дві високі перемоги — 11:1 і 8:1 з місцевим клюбом СК ім. Урицького. Після цих перемог „Сокіл" далі займає в показнику чемпіонату в Першій лізі друге місце, маючи на своєму конті здобутих 66 точок і 236:134 ґолів. Перше місце займає „Салават" з 76 точками.

Україна на п'ятому місці в ІУ зимовій Спартакіяді СССР

У другій половині березня закінчилися фінальні змагання так зв. „Спартакіяди" імперії, що проходила в Уральських горах. В останніх днях цих змагань відзначилися Т. Коваленко з Києва, яка на 500-метровій льодовій доріжці на ковзанах перемогла рекордовим осягом „Спартакіяд" — 44.50. Віктор Копачук з Кременця здобув золоту медалю в санному з'їзді юньйорів, який за сумою трьох заїздів показав найкращий вислід — 2:12.46. Кол. чемпіонка України, СССР і Світу Віра Бриндзей в швидкісній їзді на ковзанах вийшла четвертою.

С. Лебедєва з Києва відзначилася в лещатарських з'їздах, Микола і Валентин Папірові в з'їзді на санях. Срібні медалі здобули: Н. Перчаткіна, С. Сулинський, О. Сафронов — ковзанярі і В. Савин в стрибку на лещатах.

У кінцевому показнику табелі „Спартакіяди" 1978 Україна зайняла 5-те місце з 1887, 5 точками, після Москви Ленінграду, Свердловської обл., та Московської обл.

(от)

Річні Загальні Збори УСО „Тризуб"

Філядельфія, Па. — У неділю, 5-го березня ц. р. у власній залі відбулися Річні Збори УСО „Тризуб" у задовільній присутності кількости членів.

Збори відкрив голова УСО „Тризуб" Роман Савчак. Після молитви й вшанування чотирьох померлих членів бл. п. Я. Баглая, П. Козака, М. Михайлевського та А. Дорогого, відчитано порядок нарад. Відтак обрано президію Зборів в особах: Степан Бриндзей — предсідник, д-р Іван Павлічка — заступник і д-р Ярослав Качай — секретар. У дальшому ході нарад запропоновано, щоби довгий протокол з минулих Зборів, який зладив В. Лужецький, прочитали його члени номінаційної комісії і подали до затвердження Загальним Зборам.

Звіт із діяльности Управи в 1977 році склав голова п. Роман Савчак, яка у великій мірі причинилася до дальшого розвитку Т-ва. Важливим рішенням Управи в минулій каденції було зліквідувати професійну команду копаного м'яча, щоби не витрачувати великих грошей на її вдержання тому, що під теперішню пору всі ощадності „Тризуба" мусять йти на закупівлю спортової посілости. Дальше доповнювали звіти скарбник Сидір Новаківський про фінансовий стан Т-ва, який був задовільний, бо тільки в минулій каденції можна було заощадити 18,000 дол. на закупівлю спортової посілости. Також звітував Петро Чорів про працю та різні направки в домі. Окремою точкою нарад була справа закупівлі спортової посілости, про яку широко звітували: інж. Б. Сірий, інж. Р. Швед, інж. І. Різанів, а про фінансові справи П. Тарнавський і Я. Кухтин. У діловій дискусії над цими звітами, а також звідомленням Контрольної комісії, забирали слово численні члени.

Дискусія була ділова. На закінчення дискусії поставлено внесок Контрольної комісії для уділення абсолюторії уступаючій Управі з подякою та признанням, що Збори прийняли оплесками. Окрему подяку від Управи і Контрольної Комісії складено п. С. Бриндзеві за виготовлення річного фінансового зіставлення та за провадження книговодства „Тризуба".

На пропозицію Номінаційної комісії обрано одноголосно нову Управу Т-ва на нову каденцію в 1978 році в складі: інж. Роман Савчак — голова, інж. Богдан Сірий і Михайло Кічуга — заступники, мґр Ярослав Козак — секретар, Сидір Новаківський — скарбник. До Дирекції ввійшли: Петро Тарнавський, інж. Роман Швед, Роман Беднарський, інж. Володимир Коженьовський, Остап Скульський та інж. Володимир Кріль. До Контрольної комісії: Степан Мазурок, мґр Мирослав Субтельний, Маріян Капій, Ярослав Кухтин та Василь Манько. До Товариського суду: д-р Олексадер Білик, Степан Гавриш та Микола Бойчук.

У заключному слові голова подякував всім за корисну працю для Т-ва, та закликав все членство до дальної активної великої праці, яка чекатиме нас в році 1978 у зв'язку з набуттям спортової посілости, власником якої „Тризуб" став вже 14-го березня ц. р., бо в цьому дні Управа підписала контракт - умову закупівлі.

Ці ділові Загальні Збори закінчено молитвою.

Р. С.

УСПІХИ ВІДБИВАНКОВИХ ДРУЖИН УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

Жіноча дружина віцечемпіоном ААЮ Ню Джерзі 1978 року

У суботу, 11-го березня ц. р., у Лівінґстоні відбувся 18-й Річний відбиванковий турнір жіночих дружин за чемпіонат ААЮ Ню Джерзі, в якому взяло участь 8 найкращих клюбів Стейту, в цьому числі „Ч. Січі".

На початку змагання проходили круговою системою в двох рівнорядних групах, після закінчення яких по дві дружини з обидвох груп, що зайняли кращі місця, відбули односетові півфінали і остаточно переможці фінал два з трьох сетів за чемпіонат і віцечемпіонат цього турніру.

Згідно з вислідами змагань „Ч. Січ" здобула місце в своїй групі і цим самим закваліфікувалася до півфіналу. В дорозі до півфіналу українки перемогли Лівінґстон В. К. 15:8, 15:4, ремісували з Ворен II 15:6, 13:15 і Ремзей Джейс 15:12, 9:15. В півфіналі „Ч. Січ" елімінувала сильну дружину Ворен I 15:8 і остаточно зазнала поразки з Ремзей Джейс 11:15, 7:15 і таким чином здобула звання віцечемпіонок ААЮ Ню Джерзі, що є значним осягом. Склад „Ч. Січі" без кількох хворих і перешкоджених змагунок в цьому турнірі був: Л. Тицька, Д. Твардовська, В. Палидович, Н. Моравська, І. Шеремета і П. Голь. Тренерка Марійка Ганич, ланковий А. Лапичак.

Кінцевий показник першенств ААЮ Ню Джерзі 1978 року:

1. Ремзей Джейс
2. УСВТ „Ч. Січ"
3. Савт Орандж I
4. Ворен I
5. Лендерс ВК
6. Ровей IВКА
7. Ворен II
8. Лівінґстон ВК.

Юнаки „Ч. Січі" — треті в турнірі Н. Дж. І. Т.

У неділю, 12-го березня юнацька дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому турнірі ЮСВВА, який відбувся в Нюарку, Юнацька дружина „Ч. Січі", цим разом виступала в „Б" групі чоловіків, в якій успішно зміряла свої сили з досвідченими клюбами кількох стейтів. Гри проходили звичайною круговою системою і закінчилися фіналом двох перших дружин за чемпіонат і віцечемпіонат. „Ч. Січ" перемогла: „Скідмор" 15:5, 15:7, словацьких „Соколів" 15:12, 15:10, ремісувала з „Клінтон" 17:15, 8:15 і „Брукгейвеном" 15:15, 12:15 та зазнала поразки з Ворен 6:15, 10:15. Згідно з цими вислідами „Ч. Січ" зайняла почесне 3-тє місце турніру. Склад „Ч. Січі": Ю. Яремко, З. Яремко, П. Гунчак, М. Стоцько, М. Ходновський, М. Олесницький, А. Федун, Р. Свинтух, В. Ковар і Б. Турянський. Тренер Р. Фурусава, предсідник д-р Т. Гунчак. Перші три місця зайняли: Брукгейвен, Ворен і „Ч. Січ".

(от)

САМОПІЗНАННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

організації, видана в наслідок „численних письмових і телефонічних запитів", у якій, між іншим, говорилося: — „Ми закликаємо українську спільноту в ім'я солідарности з численними політичними в'язнями в СССР, які вибрали довгорічне ув'язнення замість вислужництва, здержатися від участи у їхніх (Гнатюка і Мірошниченко, ВҐК виступах". („Свобода",17. 10.1974).

Типовим репрезентантом другого становища була реакція на цю заяву визначного діяча теперішнього Українського Демократичного Руху. Заяву він назвав „патетичною", а заклик у ній „помилковим і шкідливим, а політично незрілим", бо це — „бойкот української культури", а дисиденти „поставили свою волю, здоров'я, а дехто й життя за те, щоб розвивалася українська культура". („Свобода", 23.10, 1974).

Наскільки тодішні становища актуальні і сьогодні показують друковані недавно у „Свободі" (1 і 2 березня) три статті.

Стаття Леоніда Плюща „Культурний детант чи десант у Парижі", хоч написана для російського читача, дуже важлива і для української громади. А в ній автор зовсім виразно і, можна сказати, навіть пристрасно стає по боці першого становища.

Подібну позицію у статті „Коротич, Гнатюк та інші" займає і О. Коротюков, який також був ще в СССР в часі, як зводилися вище згадувані бої. От його кінцевий аргумент: — „Я не розумію, як можна боротися за визволення Мороза, Стуса й інших та одночасно вітати Гнатюка, Коротича, Братуня тощо, які намагаються своїми солодкими співами заглушити стогони людей в Україні".

У третій статті „Вільне суспільство чи фарма кроликів" Роман Рахманний задержує своє становище з 1974 р., тільки тепер він уже закликає до „самооборони" проти отих „псевдо-туристів з України", та навіть висуває пропозицію, щоб цією справою зайнявся Світовий Конгрес.

Висновки

Тим, хто слідкував за перебігом передвиборчої кампанії, самих виборів та повиборчої реакції у Франції, було ясно, що французи зовсім не виявляли затурбованости тим, що у них так багато політичних партій. Вони принимали то як факт і переходили над ним до порядку денного. В часі передвиборчої кампанії прихильники урядової коаліції журилися тільки вислідами опитувань, які давали більшість лівим партіям, а по виборах прихильники лівої коаліції ламали собі голови над питанням, чому передвиборчі опитування виявилися фальшивими.

Чого ж тоді українцям у „Закордонні" журитися власним політичним станом, який, як з аналогії виходить, не є гірший від французького?

Ба, скаже хтось, французи мають свою державу, а ми боремося за визволення. Це правда. Та коли брати факти повністю, а не селективно, то і тут вийде досить виразна подібність. Французи ж бо мали в часі війни де Голя і деголістів, але мали також і Петена та петеністів. А чи нинішнє становище лівої коаліції, яка виступає як Український Демократичний Рух, не нагадує наставлення петеністів?

СВІТОВА ЖІНОЧА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

світу, що завершили студії в Европі або Америці, й тих, що працюють в різних агенціях ОН. Їх завданням є, повернувшися до свого краю, працювати в першій мірі над підсиленням основного життєвого стандарту місцевого жіноцтва, усунути недостачі, а то й голод, поправити умовини праці й дати змогу заробітків дорогою кооперативної системи, уможливити доступ жінок до шкіл, впливати на зміну родинного права і „визволити" жінок із тенетів закостенілих — не раз драконських — столітніх звичаїв. Хоча ці кваліфіковані жінки є за поступом і модернізацією, то протиставляться такому „узахідненню", яке могло б знищити питому автохтонну культуру і традиції, якими вони дорожать і бажають зберегти.

Участь українських жінок, що не мають статусу „не-урядової організації", в таких конференціях є конечна і заслуговує на піддержку, бо це дає змогу нав'язувати контакти з впливовими американськими і чужинецькими делегатками, інформувати їх, а не раз користати з їх допомоги на місцях для нас недоступних, наприклад, в сесії Комісії Статусу Жінок.

ПРО НАШОГО...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

трудову копійку за плити верховно-совєтського Гнатюка, з його напевно хамелеонським наставленням до української пісні, — коли нам Мінський співає нам так чудово, від щирого українського серця!?

Допоможіть його добрим задумам: 1. Наспівати ще оригінальну плиту пісень українських композиторів на еміграції, намірених на козацький баритон Мінського. Має він тих композицій десь з 30, ще не співаних; 2. Наспівати своєрідну програму в супроводі багато років нерозлучних Бандуристів ім. Т. Шевченка, що мають намір відзначати незабаром 35-літній ювілей Мінського в популяризації нашої чудової пісні. (Чи знаєте, що здобула вона друге місце в світі на Лондонському Фестивалі народних пісень, десь понад 10 років тому?)

Зберімо, не відкладаючи на завтра, той пісенний український скарб — для себе, на веселішу старість, а головно для наших нащадків. „Щоб та Слава не Пропала!"

І побажаймо одностайно нашому козацькому Михайлові Многії Літа!

ТРУДНА ПРОБЛЕМА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

зуміння, діялогу між українцями й поляками за безнадійні і їх відкинути, назвати „даремною витратою часу". Нехай польсько-українська наукова конференція в Канаді в листопаді 1977 року була тільки „першою ластівкою", що заповідає „весну". Нехай поодинокі голоси польські за примирення з українцями і за зрозуміння ваги „нової ери" будуть тільки „гуканням волаючих у пустелі", однак, дія в цьому напрямі потрібна. Адже для нас нема іншої альтернативи, коли фаталістично будемо повторяти відому народну мудрість: „як світ світом, не буде поляк русинові братом" або „з москалями дружи, а камінь за пазухою держи". Коли б наші надії на перевагу й перемогу розсудку і етичного підходу до України в політичних колах польських і російських не справдилися (про це писав колись Микола Костомаров у листі до Александра Герцена, видавця „Колокола" в Лондоні), то була б похована на довгі віки свобода цих трьох народів. Українці, поставивши свою ідею свободи на шлях порозуміння і згоди на засадах рівности, ввійдуть в історію „з чистою совістю", що вони передбачали і попереджали сусідів перед небезпекою загарбництва для них самих.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 16-го КВІТНЯ 1978 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол., в укр. кат. школі при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, касир, Ю. Демчук, фін. секр.

ТАРЗАН, Ч. 7932. В полоні

HUNTING, SAM, REQUIRES GREAT PATIENCE...
SO WHEN DOES YOUR MONKEY GET BACK, TARZAN?
THE WORST THING THAT COULD HAPPEN TO NKIMA IS THAT A LEOPARD WILL TRY TO MAKE A MEAL OF HIM!
BUT IS IT, TARZAN...?
HO! HO! HO!
AT LEAST FROM A LEOPARD HE COULD ESCAPE...

Ну, то коли повернеться твоя мавпа?
Полювання, Семе, вимагає великої терпеливости...
Найнебезпечніше, що може трапитися Нкімі — це те, що леопард старатиметься з'їсти його!
Але чи справді це найнебезпечніше, Тарзане...?
Ха! Ха! Ха!
Принаймні від леопарда Нкіма міг би втекти!